

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 23

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

54 tomas
2011 m. sausio 27 d.

Turinys

II Įstatymo galios neturintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2011 m. sausio 24 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 61/2011, iš dalies keičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 2568/91 dėl maišyto alyvuogių aliejaus ir maišyto alyvuogių išspaudų aliejaus savybių ir dėl atitinkamų analizės metodų 1
- ★ 2011 m. sausio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 62/2011, kuriuo TJTT 27 ir 28.2 pakvadrachuose panaikinami tam tikri 2011 m. žvejybos pastangų apribojimai pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1098/2007, nustatantį Baltijos jūros menkių išteklių ir jų žvejybos būdų daugiametį planą 15
- ★ 2011 m. sausio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 63/2011, kuriuo nustatomos išsamios nuostatos dėl prašymo leisti taikyti nuo savitųjų išmetamo CO₂ kiekio normų nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnį⁽¹⁾ 16
- 2011 m. sausio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 64/2011, kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti 29

Kaina: 4 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

IV Aktai, priimti iki 2009 m. gruodžio 1 d. remiantis EB sutartimi, ES sutartimi ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi

- ★ 2009 m. balandžio 22 d. ELPA priežiūros institucijos sprendimas Nr. 191/09/COL, septyniasdešimtą kartą iš dalies keičiantis procedūrines ir esmines taisykles valstybės pagalbos srityje, įtraukiant naują skyrių apie sumažėjusios vertės turto tvarkymą EEE bankų sektoriuje 31

Klaidų ištaisymas

- ★ 2010 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1261/2010, kuriuo tam tikriems importuojamiems Indijos kilmės nerūdijančio plieno strypams nustatomas laikinasis kompensacinis muitas, klaidų ištaisymas (OL L 343, 2010 12 29) 53

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 61/2011

2011 m. sausio 24 d.

iš dalies keičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 2568/91 dėl maišyto alyvuogių aliejaus ir maišyto alyvuogių išspaudų aliejaus savybių ir dėl atitinkamų analizės metodų

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1234/2007, nustatantį bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas) ⁽¹⁾, ypač į jo 113 straipsnio 1 dalies a punktą ir 121 straipsnio h punktą kartu su 4 straipsniu,

kadangi:

(1) Komisijos reglamente (EEB) Nr. 2568/91 ⁽²⁾ nustatytos maišyto alyvuogių aliejaus ir maišyto alyvuogių išspaudų aliejaus savybės ir tų savybių analizės metodai. Šiuos aliejų savybėms tirti taikomus metodus ir ribinius dydžius reikia atnaujinti, remiantis chemijos ekspertų nuomone ir atsižvelgiant į Tarptautinės alyvuogių tarybos atliktą darbą.

(2) Visų pirma, kadangi chemijos ekspertai priėjo prie išvados, kad riebiųjų rūgščių etilo esterių (FAEE) ir riebiųjų rūgščių metilo esterių (FAME) kiekis yra naudingas aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejų kokybės parametras, yra tikslinga įtraukti ribines šių esterių vertes, o taip pat jų kiekio nustatymo metodiką.

(3) Kad būtų laiku prisitaikyti prie naujų standartų ir jiems taikyti reikalingoms priemonėms įdiegti ir kad nebūtų trikdomos prekybos operacijos, daliniai šiuo Reglamentu atlikti pakeitimai turėtų būti taikomi nuo 2011 m. balandžio 1 d. Dėl tų pačių priežasčių reikėtų nustatyti, kad iki minėtos datos teisėtai pagamintais ir paženklintais etiketėmis Sąjungoje arba teisėtai importuotais į Sąjungą ir išleistais į laisvą apyvartą alyvuogių ir alyvuogių išspaudų aliejais būtų galima prekiauti tol, kol baigsis visos jų atsargos.

(4) Todėl Reglamentas (EEB) Nr. 2568/91 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas.

(5) Šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo vadybos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EEB) Nr. 2568/91 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnio 1 dalyje įterpiama ši įtrauka:

„— vaškų, riebiųjų rūgščių metilo esterių ir riebiųjų rūgščių etilo esterių kiekio nustatymo kapiliarinės dujų chromatografijos būdu metodika išdėstyta XX priede“

2) Priedų santrauka papildoma taip:

„XX priedas: vaškų, riebiųjų rūgščių metilo esterių ir riebiųjų rūgščių etilo esterių kiekio nustatymo kapiliarinės dujų chromatografijos būdu metodika“

3) I priedas pakeičiamas šio reglamento I priedo tekstu.

4) Pridedamas XX priedas, kaip nurodyta šio reglamento II priede.

2 straipsnis

Iki 2011 m. balandžio 1 d. teisėtai pagamintais ir etiketėmis paženklintais Sąjungoje arba į ją teisėtai importuotais ir į laisvą apyvartą išleistais produktais gali būti prekiaujama, kol baigsis visos jų atsargos.

⁽¹⁾ OL L 299, 2007 11 16, p. 1.

⁽²⁾ OL L 248, 1991 9 5, p. 1.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2011 m. balandžio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2011 m. sausio 24 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

ALYVUOGIŲ ALIEJAUS SAVYBĖS

Kategorija	Riebiųjų rūgščių metilo esteriai (FAME) ir riebiųjų rūgščių etilo esteriai (FAEE)	Rūgštingumas (%) (*)	Peroksidų skaičius, mEq O ₂ /kg (*)	Vaškai mg/kg (**)	2-glicerilo monopalmitatas (%)	Stigastadinai mg/kg (1)	Skirtumas tarp HPLC ECN42 ir teorinio ECN42	K ₂₃₂ (*)	K ₂₇₀ (*)	Delta-K (*)	Organoleptinis trūkumų vidurkio įvertinimas (Md)	Organoleptinis vaisių likučių vidurkio įvertinimas (Mf) (*)
1. Aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus	Σ FAME + FAEE $\leq$ 75 mg/kg or 75 mg/kg $<\Sigma$ FAME + FAEE $\leq$ 150 mg/kg and (FAEE/FAME) $\leq$ 1,5	$\leq$ 0,8	$\leq$ 20	$\leq$ 250	$\leq$ 0,9, jei bendras palmityno rūgšties % $\leq$ 14% $\leq$ 1,0, jei bendras palmityno rūgšties % $>$ 14%	$\leq$ 0,10	$\leq$ 0,2	$\leq$ 2,50	$\leq$ 0,22	$\leq$ 0,01	Md = 0	Mf $>$ 0
2. Pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus	—	$\leq$ 2,0	$\leq$ 20	$\leq$ 250	$\leq$ 0,9, jei bendras palmityno rūgšties % $\leq$ 14% $\leq$ 1,0, jei bendras palmityno rūgšties % $>$ 14%	$\leq$ 0,10	$\leq$ 0,2	$\leq$ 2,60	$\leq$ 0,25	$\leq$ 0,01	Md $\leq$ 3,5	Mf $>$ 0
3. Pirmojo spaudimo klasikinis alyvuogių aliejus <i>lampante</i>	—	$>$ 2,0	—	$\leq$ 300 (3)	$\leq$ 0,9, jei bendras palmityno rūgšties % $\leq$ 14% $\leq$ 1,1, jei bendras palmityno rūgšties % $>$ 14%	$\leq$ 0,50	$\leq$ 0,3	—	—	—	Md $>$ 3,5 (2)	—
4. Rafinuotas alyvuogių aliejus	—	$\leq$ 0,3	$\leq$ 5	$\leq$ 350	$\leq$ 0,9, jei bendras palmityno rūgšties % $\leq$ 14% $\leq$ 1,1, jei bendras palmityno rūgšties % $>$ 14%	—	$\leq$ 0,3	—	$\leq$ 1,10	$\leq$ 0,16	—	—
5. Maišytas rafinuoto ir pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus	—	$\leq$ 1,0	$\leq$ 15	$\leq$ 350	$\leq$ 0,9, jei bendras palmityno rūgšties % $\leq$ 14% $\leq$ 1,0, jei bendras palmityno rūgšties % $>$ 14%	—	$\leq$ 0,3	—	$\leq$ 0,90	$\leq$ 0,15	—	—
6. Neapdorotas alyvų išspaudų aliejus	—	—	—	$>$ 350 (4)	$\leq$ 1,4	—	$\leq$ 0,6	—	—	—	—	—
7. Rafinuotas alyvų išspaudų aliejus	—	$\leq$ 0,3	$\leq$ 5	$>$ 350	$\leq$ 1,4	—	$\leq$ 0,5	—	$\leq$ 2,00	$\leq$ 0,20	—	—
8. Alyvuogių išspaudų aliejus	—	$\leq$ 1,0	$\leq$ 15	$>$ 350	$\leq$ 1,2	—	$\leq$ 0,5	—	$\leq$ 1,70	$\leq$ 0,18	—	—

(1) Izomerų, kurie (ne)galėtų būti atskirti kapiliarine kolonėle, suma.

(2) Arba kai trūkumų mediana mažesnė arba lygi 2,5; „vaisių“ požymio mediana lygi 0.

(3) Aliejai, kuriuose yra nuo 300mg/kg iki 350 mg/kg vaškų, laikomi *lampante* aliejais, jei bendras alifatinių alkoholių kiekis yra nedidesnis nei 350 mg/kg arba eritrodolio ir uvaolio procentinė dalis yra ne didesnė nei 3,5

(4) Aliejai, kuriuose yra nuo 300mg/kg iki 350 mg/kg vaškų, alyvuogių išspaudų aliejais, laikomi neapdorotais, jei bendras alifatinių alkoholių kiekis yra didesnis nei 350 mg/kg arba

Kategorija	Rūgščių sudėtis (1)						Trans-oleinių ir trans-linoleninių izomerų suma (%)	Trans-oleinių ir trans-linoleninių izomerų suma (%)	sterolių sudėtis						Bendras sterolių kiekis (mg/kg)	Eritrodioolis ir uvaolis (%) (**)
	Miristo (%)	Linoleno (%)	Eikozano (%)	Eikozeno (%)	Beheno (%)	Lignocero (%)			Cholesterolis (%)	Brasikastero (%)	Kampesterol (%)	Stigmasterol (%)	b -sterolis (%) (2)	D -7 stigmatenolis (%)		
1. Aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,05	≤ 0,05	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Camp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
2. Pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,05	≤ 0,05	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Camp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
3. Pirmojo spaudimo klasikinis alyvuogių aliejus <i>lampante</i>	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,10	≤ 0,10	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	—	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5 (3)
4. Rafinuotas alyvuogių aliejus	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,20	≤ 0,30	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Camp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
5. Maišytas rafinuoto ir pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,20	≤ 0,30	≤ 0,5	≤ 0,1	≤ 4,0	< Camp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 000	≤ 4,5
6. Neapdorotas alyvų išspaudų aliejus	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,3	≤ 0,2	≤ 0,20	≤ 0,10	≤ 0,5	≤ 0,2	≤ 4,0	—	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 2 500	> 4,5 (4)
7. Rafinuotas alyvų išspaudų aliejus	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,3	≤ 0,2	≤ 0,40	≤ 0,35	≤ 0,5	≤ 0,2	≤ 4,0	< Camp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 800	> 4,5
8. Alyvuogių išspaudų aliejus	≤ 0,05	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,4	≤ 0,3	≤ 0,2	≤ 0,40	≤ 0,35	≤ 0,5	≤ 0,2	≤ 4,0	< Camp.	≥ 93,0	≤ 0,5	≥ 1 600	> 4,5

(1) Kitos riebiosios rūgštys (%): palmitino: 7,5 - 20,0; palmitoleino: 0,3 - 3,5; heptadekano: ≤ 0,3; heptadeceno: ≤ 0,3; stearino: 0,5 - 5,0; oleino: 55,0 - 83,0; linolo: 3,5 - 21,0.

(2) Suma : Δ-5,23-stigmastadienolis + klerosterolis + β-sitosterolis + sitostanolis + Δ-5-avenasterolis + Δ-5,24-stigmastadienolis.

(3) Aliejai, kuriuose yra nuo 300mg/kg iki 350 mg/kg vaškų, laikomi *lampante* aliejais, jei bendras alifatinių alkoholių kiekis yra nedidesnis nei 350 mg/kg arba eritrodioolio ir uvaolio procentinė dalis yra ne didesnė nei 3,5.

(4) Aliejai, kuriuose yra nuo 300 mg/kg iki 350 mg/kg vaškų, laikomi neapdorotais alyvuogių išspaudų aliejais, jei bendras alifatinių alkoholių kiekis yra didesnis nei 350 mg/kg arba jei eritrodioolio ir uvaolio procentinė dalis yra didesnė nei 3,5.

Pastabos:

a) Analizės rezultatai turi būti pateikti tokiu pat tikslumu po kablelio, kaip nustatyta kiekvienai savybei.

Apvalinant rezultatą nustatytu tikslumu, paskutinis skaitmuo yra didinamas vienetu, jei po jo sekantis skaitmuo didesnis už 4.

b) Aliejus turi būti priskirtas kitai kategorijai arba paskelbtas neatitinkančiu šiame reglamente jam keliamų grynumo kriterijų net ir tuo atveju, jei vienintelės charakteristikos vertė nesutampa su nustatyta ribine verte.

c) Žvaigždute (*) pažymėtos aliejaus kokybės savybės reiškia:

— *lampante* alyvuogių aliejus nebūtinai vienu metu turi atitikti visas ribines vertes;

— pirmojo spaudimo alyvuogių aliejai net ir tuo atveju, jei vienintelės charakteristikos vertė nesutampa su nustatyta ribine verte, yra priskiriami kitai aliejaus kategorijai, tačiau vis tiek klasifikuojami kaip pirmojo spaudimo alyvuogių aliejus.

d) Dviem žvaigždutėmis (**) pažymėtos aliejaus kokybės savybės reiškia, kad alyvų išspaudų aliejus nebūtinai vienu metu turi atitikti visas ribines vertes.

II PRIEDAS

„XX PRIEDAS

Vaškų, riebiųjų rūgščių metilo esterių ir riebiųjų rūgščių etilo esterių kiekio nustatymo kapiliarinės dujų chromatografijos būdu metodika

1. TIKSLAS

Ši metodika skirta vaškų, riebiųjų rūgščių metilo ir etilo esterių kiekiams alyvuogių aliejuose nustatyti. Atskiri vaškai ir alkilesteriai atskiriami pagal anglies atomų skaičių. Metodika rekomenduojama kaip priemonė alyvuogių aliejui atskirti nuo alyvuogių išspaudų aliejaus ir kaip aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejų kokybės parametras, leidžiantis nustatyti nesąžiningai pagamintus pirmojo spaudimo alyvuogių aliejų mišinius su žemesnės kokybės aliejais, nesvarbu, ar jie pirmojo spaudimo, klasikiniai (*lampante*) ar kokie nors dezodoruoti aliejai.

2. PRINCIPAS

Į aliejų dedamas atitinkamas vidinis etalonas ir atliekamas chromatografinis frakcionavimas kolonėlėje su hidratuotu silikageliu. Regeneruojama frakcija, kuri bandymo sąlygomis išplaunama (jos poliškumas yra mažesnis nei triacilgliceridų), ir kapiliarinės dujų chromatografijos metodu atliekama tiesioginė analizė.

3. PRIETAISAI

3.1. Erlenmejerio kolba, 25 ml.

3.2. **Stiklinė** skysčių chromatografijos **kolonėlė**, kurios vidinis skersmuo 15 mm, ilgis 30–40 cm, su tinkamu čiaupu.

3.3. Su kapiliarine kolonėle tinkamas naudoti **dujų chromatografas** su tiesioginio įpurškimo į kolonėlę sistema, kuri sudaro:

3.3.1. **Termostatu kontroliuojama krosnis su galimybe programuoti temperatūrą.**

3.3.2. **Šaltas** tiesioginio įpurškimo į kolonėlę **inžektorius**.

3.3.3. **Liepsnos jonizacinis detektorius ir konverteris stiprintuvas.**

3.3.4. Kintamo greičio **savirašis integratorius** (1 pastaba), skirtas naudoti su konverteriu stiprintuvu (3.3.3 punktą), kurio atsako trukmė ne didesnė nei 1 s.

1 pastaba. Jei dujų chromatografijos duomenys įvedami naudojantis kompiuteriu, galima naudoti ir kompiuterizuotas sistemas.

3.3.5. **Kapiliarinė kolonėlė, kvarcinio stiklo (vaškų ir metilo bei etilo esterių analizei atlikti)**, ilgis 8–12 m, vidinis diametras 0,25–0,32 mm, iš vidaus padengta lygia 0,10–0,30 μm storio skystos fazės plėvele (2 pastaba).

2 pastaba. Prekyboje yra šiam tikslui tinkamų skystų fazių, tokių kaip SE52, SE54 ir pan.

3.4. **Mikrošvirkštas**, 10 μl, su kietinta adata, tiesioginio įpurškimo į kolonėlę reikmėms.

3.5. **Elektrinė purtyklė.**

3.6. **Sukamasis garintuvas.**

3.7. **Mufelinė krosnis.**

3.8. **Analizinės svarstyklės**, kurių svėrimo tikslumas ± 0,1 mg.

3.9. Įprasti laboratoriniai stiklo indai.

4. REAGENTAI

- 4.1. **Silikagelis**, 60–200 µm akutėmis. Silikagelis dedamas į mufelinę krosnį ir ne trumpiau kaip 4 val. kaitinamas 500 °C temperatūroje. Atausinus įpilama 2 % panaudoto silikagelio kiekio atitinkantis vandens kiekis. Gerai supurtoma, kad suspensija būtų homogenizuota, ir prieš naudojimą ne trumpiau nei 12 valandų laikoma eksikatoriuje.

- 4.2. **n-heksanas**, chromatografijos klasės arba likučių klasės (reikia patikrinti grynumą).

ĮSPĖJIMAS – Garai gali užsidegti. Laikykite juos atokiai nuo šilumos šaltinių, žiežirbų ar atviros liepsnos. Pasirūpinkite, kad buteliukai visuomet būtų tinkamai uždaryti. Naudojimo metu užtikrinkite tinkamą vėdinimą. Venkite garų susikaupimo ir pašalinkite visus galimus gaisro sukėlėjus, tokius kaip šildytuvus ar elektros prietaisus, kurie nėra pagaminti iš nedegių medžiagų. Žalingi įkvėpus, nes gali pažeisti nervų ląsteles. Venkite kvėpavimo garais. Jei reikia, naudokite tinkamus kvėpavimo aparatus. Venkite patekimo į akis arba ant odos.

- 4.3. **Etilo eteris, chromatografijos klasės.**

ĮSPĖJIMAS – Labai degus ir vidutiniškai toksiškas. Dirgina odą. Žalingas įkvėpus. Gali pažeisti akis. Poveikis gali pasireikšti vėliau. Gali sudaryti sprogius peroksidus. Garai gali užsidegti. Laikykite juos atokiai nuo šilumos šaltinių, žiežirbų ar atviros liepsnos. Pasirūpinkite, kad buteliukai visuomet būtų tinkamai uždaryti. Naudojimo metu užtikrinkite tinkamą vėdinimą. Venkite garų susikaupimo ir pašalinkite visus galimus gaisro sukėlėjus, tokius kaip šildytuvus ar elektros prietaisus, kurie nėra pagaminti iš nedegių medžiagų. Nekarinkite iki išdžiūvimo ar beveik iki išdžiūvimo. Pridėjus vandens ar tinkamo redukuojančio reagento, peroksidų susidarymą galima sumažinti. Negerkite. Venkite kvėpavimo garais. Venkite ilgo ar pasikartojančio sąlyčio su oda.

- 4.4. **n-heptanas**, chromatografijos klasės, arba **izooktanas**.

ĮSPĖJIMAS – Degus. Žalingas įkvėpus. Laikykite juos atokiai nuo šilumos šaltinių, žiežirbų ar atviros liepsnos. Pasirūpinkite, kad buteliukai visuomet būtų tinkamai uždaryti. Naudojimo metu užtikrinkite tinkamą vėdinimą. Venkite kvėpavimo garais. Venkite ilgo ar pasikartojančio sąlyčio su oda.

- 4.5. **Etaloninis 0,05 % (m/V) laurileikozanato tirpalas (3 pastaba)** heptane (vidinis vaškų etalonas).

3 pastaba. Taip pat galima naudoti palmitilo palmitatą, miristilstereatą arba eikozildodekanoatą.

- 4.6. **Etaloninis 0,02 % (m/V) metilheptadekanoato tirpalas heptane (vidinis metilo ir etilo esterių etalonas).**

- 4.7. **Sudanas 1 (1-fenilazo-2-naftolis).**

- 4.8. **Dujos nešiklis: vandenilis arba helis, grynos, dujų chromatografijos klasės.**

ĮSPĖJIMAS

Vandenilis. Suslėgus labai degus. Laikykite atokiai nuo šilumos šaltinių, kibirkščių, atvirų liepsnų ar elektros prietaisų, pagamintų ne iš nedegių medžiagų. Pasirūpinkite, kad nenaudojant buteliuko vožtuvus būtų uždarytas. Visuomet naudokite slėgio reduktorių. Prieš atidarydami buteliuko vožtuvą sumažinkite reduktoriaus spyruoklės įtempimą. Atidarydami vožtuvą nestovėkite prieš buteliuko išleidimo angą. Naudojimo metu užtikrinkite tinkamą vėdinimą. Neperkelkite vandenilio iš vieno buteliuko į kitą. Nemašykite dujų buteliuke. Pasirūpinkite, kad buteliukų nebūtų galima apversti. Saugokite juos nuo saulės šviesos ir nuo šilumos šaltinių. Laikykite korozijos nesukeliančioje aplinkoje. Nenaudokite pažeistų ar nepažymėtų buteliukų.

Helis. Suspaustos aukšto slėgio dujos. Sumažina deguonies, kuriuo galima kvėpuoti, kiekį. Laikykite buteliuką uždarytą. Naudojimo metu užtikrinkite tinkamą vėdinimą. Neikite į sandėliavimo vietas, nebent jos tinkamai vėdinamos. Visuomet naudokite slėgio reduktorių. Prieš atidarydami buteliuko vožtuvą sumažinkite reduktoriaus spyruoklės įtempimą. Neperkelkite dujų iš vieno buteliuko į kitą. Pasirūpinkite, kad buteliukų nebūtų galima apversti. Atidarydami vožtuvą nestovėkite prieš buteliuko išleidimo angą. Saugokite juos nuo saulės šviesos ir nuo šilumos šaltinių. Laikykite korozijos nesukeliančioje aplinkoje. Nenaudokite pažeistų ar nepažymėtų buteliukų. Neįkvėpkite. Naudokite tik techninėms reikmėms.

4.9. Pagalbinės dujos:

- vandenilis, grynas, dujų chromatografijos klasės;
- oras, grynas, dujų chromatografijos klasės.

ĮSPĖJIMAS

Oras. Suspaustos aukšto slėgio dujos. Naudokite atsargiai, kai yra degių medžiagų, nes daugumos organinių junginių savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra ore yra gerokai mažesnė, esant dideliame slėgiui. Pasirūpinkite, kad nenaudojant buteliuko vožtuvas būtų uždarytas. Visuomet naudokite su slėgio reduktoriumi. Prieš atidarydami buteliuko vožtuvą sumažinkite reduktoriaus spyruoklės įtempimą. Atidarydami vožtuvą nestovėkite prieš buteliuko išleidimo angą. Neperkelkite dujų iš vieno buteliuko į kitą. Nemaišykite dujų buteliuke. Pasirūpinkite, kad buteliukų nebūtų galima apversti. Saugokite juos nuo saulės šviesos ir nuo šilumos šaltinių. Laikykite korozijos nesukeliančioje aplinkoje. Nenaudokite pažeistų ar nepažymėtų buteliukų. Techninėms reikmėms skirto oro negalima naudoti inhaliatoriuose ar kvėpavimo aparatuose.

5. DARBO EIGA

5.1. Chromatografinės kolonėlės paruošimas

15 g silikagelio (4.1 punktas) suspenduojama n-heksane (4.2 punktas) ir supilama į kolonėlę (3.2 punktas). Silikageliui leidžiama savaime nusėsti. Kad chromatografinis sluoksnis būtų vienalytiškesnis, nusodinimas užbaigiamas su elektrine purtykle. Priemaišos pašalinamos per silikagelį praleidžiant 30 ml n-heksano. Naudojantis analizinėmis svarstyklėmis (3.8 punktas) į 25 ml talpos kolbą (3.1 punktas) tiksliai pasveriami 500 mg mėginio ir įdedamas reikiamas kiekis vidinio etalono (4.5 punktas), atsižvelgiant į numatomą vaško kiekį mėginyje, t. y., įdedama 0,1 mg laurilheikozanato alyvuogių aliejaus atveju, 0,25–0,5 mg alyvų išspaudų aliejaus atveju ir 0,05 mg metilheptadekanoato alyvuogių aliejų atveju (4.6 punktas).

Paruoštas mėginys dviem 2 ml n-heksano (4.2 punktas) porcijomis supilamas į chromatografijos kolonėlę.

Tirpikliui leidžiama ištėkėti iki 1 mm lygio virš absorbento viršutinio paviršiaus. Leidžiamas likęs n-heksanas ir etilo eteris (99:1) ir surenkama 220 ml, leidžiant maždaug 15 lašų per 10 sekundžių greičiu. (**Šioje frakcijoje yra metilo ir etilo esteriai ir vaška**). (4 pastaba) (5 pastaba).

4 pastaba. n-heksano/etileterio mišinį (99:1) kasdien reikia ruošti iš naujo

5 pastaba. Kad būtų galima vizualiai patikrinti, ar vaška tinkamai išplauti, į mėginio tirpalą galima pridėti 100 μ l Sudan I dažų (1 % išplovimo mišinyje).

Dažų sulaikymo trukmė yra didesnė nei vaškų ir mažesnė nei triacilglicerolių. Taigi, dažams pasiekus chromatografinės kolonėlės dugną, išplovimą reikia sustabdyti, nes visi vaška jau išplauti.

Gautos frakcijos garinamos sukamajame garintuve, kol išgarinamas beveik visas tirpiklis. Paskutinius 2 ml pašalinkite veikdami silpna azoto srove. Surinkite frakciją, kurioje yra metilo ir etilo esteriai, praplaudami 2-4 ml n-heptano ar izooktano.

5.2. Dujų chromatografinė analizė

5.2.1. Parengiamasis procesas

Kolonėlė prijungiama prie dujų ir skysčių chromatografo (3.3 punktas), kolonėlės pradžia sujungiant su kolonėlės tiesioginio įpurškimo įtaisų, galą – su reagentu. Patikrinamas dujų chromatografijos įrenginys (dujų kilpų veikimas, detektoriaus ir savirašės sistemos veikimas ir t. t.).

Jei kolonėlė naudojama pirmą kartą, patartina ją kondicionuoti. Per kolonėlę paleidžiama nestipri dujų srovė, paskui įjungiamas dujų chromatografas. Lėtai kaitinama, kol po maždaug 4 valandų temperatūra pasiekia 350 °C.

Ši temperatūra palaikoma ne mažiau kaip 2 valandas, po to nustatomos įrenginio darbo sąlygos (reguliuojamas dujų srautas, užkuriama liepsna, prijungiamas elektroninis savirašis (3.3.4 punktą), nustatoma kolonėlės krosnies temperatūra, reguliuojamas detektorius ir t. t.). Signalas užrašomas esant jautrumui, kuris bent du kartus didesnis nei reikalingas analizei atlikti. Pagrindo linija turi būti brėžiama tiesi, be jokių smailių ir nukrypimų.

Jei yra neigiamų nuokrypių nuo tiesios linijos, tai rodo, kad kolonėlės jungtys sujungtos neteisingai, o jei yra teigiamų nuokrypių – kolonėlė netinkamai kondicionuota.

5.2.2. Vaškų ir metilo bei etilo esterių darbo sąlygų parinkimas (6 pastaba).

Paprastai turi būti laikomasi tokių darbo sąlygų:

— kolonėlės temperatūra:

20 °C/min 5 °C/min

80 °C iš pradžių (1') — 140 °C — 335 °C (20)

— detektoriaus temperatūra: 350 °C.

— įpurškto medžiagos kiekis: 1 µl (2–4 ml) n-heptano tirpalo.

— Dujos nešiklis: helis arba vandenilis, naudojamas pasirinktoms dujoms optimalus linijinis greitis (žr. A priedą).

— prietaiso jautris: tinkamas pirmiau nurodytoms sąlygoms išpildyti.

6 pastaba: Dėl labai aukštos galutinės temperatūros galimas teigiamas nuokrypis, tačiau jis negali viršyti 10 % didžiausios skalės vertės.

Šios sąlygos gali būti keičiamos, kad atitiktų kolonėlės ir dujų chromatografo charakteristikas, siekiant atskirti visus vaškus ir riebiųjų rūgščių metilo ir etilo esterius ir gauti patenkinamą smailių atsiskyrimą (žr. 2, 3 ir 4 pav.) ir 18 ± 3 minučių laurilheptano vidinio etalono sulaikymo trukmę. Iškilčiausia vaškų smailė turi sudaryti daugiau nei 60 % didžiausios skalės vertės, o metilheptadekanoato vidinio etalono smailė metilo ir etilo esterių atveju turi pasiekti didžiausią skalės vertę.

Smailių integravimo parametrus reikia nustatyti taip, kad būtų gautas teisingas nagrinėjamų smailių plotų įvertinimas.

5.3. Analizės atlikimas

10 µl mikrošvirkštu paimkite iki 10 µl tirpalo, traukdami stūmoklį atgal tol, kol adata bus tuščia. Įkiškite adatą į įpurškimo sistemą ir greitai įpurškite po 1–2 s. Po maždaug 5 s adatą švelniai ištraukite.

Registravimą vykdykite tol, kol vaškai arba stigmasdienai bus visiškai išplauti, priklausomai nuo analizuojamos frakcijos.

Pagrindo linija turi visuomet atitikti nustatytas sąlygas.

5.4. Smailių identifikavimas

Smailės identifikuojamos pagal sulaikymo trukmes, lyginant jas su žinomas sulaikymo trukmes turinčių vaškų mišiniais, analizuojamais tomis pačiomis sąlygomis. Alkilesteriai nustatomi iš pagrindinių alyvuogių aliejų riebiųjų rūgščių (palmitino ir oleino) metilo ir etilo esterių mišinių.

Pirmojo spaudimo alyvuogių aliejaus vaškų chromatograma parodyta 1 paveiksle. 2 ir 3 paveiksluose parodytos dviejų mažmeninėje prekyboje parduodamų aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejų chromatogramos – viena su metilo ir etilo esteriais, o kita be jų. 4 paveiksle pateikiamos pačios aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejaus ir to paties aliejaus, į kurį įpilta 20 % dezodoruoto aliejaus, chromatogramos.

5.5. Kiekybinė vaškų analizė

Integratoriumi išmatuojami laurleikozanato vidinį etaloną ir C₄₀–C₄₆ alifatinius esterius atitinkančių smailių plotai.

Sudedant visus atskirus vaškus, mg/kg riebalų, nustatomas bendras vaškų kiekis:

$$\text{Vaškai, mg/kg} = \frac{(\sum A_x) \cdot m_s \cdot 1\,000}{A_s \cdot m}$$

čia:

A_x = atskiro esterio smailę atitinkantis plotas, kompiuteriniais vienetais

A_s = laurleikozanato vidinio etalono smailę atitinkantis plotas, kompiuteriniais vienetais

m_s = pridėto laurleikozanato vidinio etalono masė, miligramais;

m = nustatymui paimto mėginio masė, gramais.

5.5.1. Metilo ir etilo esterių kiekybinė analizė

Integratoriumi išmatuojami smailių, atitinkančių metilheptadekanoato vidinį etaloną, C₁₆–C₁₈ riebiųjų rūgščių metilo esterius ir C₁₆–C₁₈ riebiųjų rūgščių etilo esterius, plotai.

Nustatomas kiekvieno alkilesterio kiekis, mg/kg riebalų:

$$\text{Esteris, mg/kg} = \frac{A_x \cdot m_s \cdot 1\,000}{A_s \cdot m}$$

čia:

A_x = atskirą C₁₆ ir C₁₈ esterio smailę atitinkantis plotas, kompiuteriniais vienetais

A_s = atskirą metilheptadekanoato vidinio etalono smailę atitinkantis plotas, kompiuteriniais vienetais

m_s = pridėto metilheptadekanoato vidinio etalono masė, miligramais;

m = nustatymui paimto mėginio masė, gramais.

6. REZULTATŲ APSKAIČIAVIMAS

Pateikite skirtingų vaškų nuo C₄₀ iki C₄₆ kiekių sumą (7 pastaba) miligramais riebalų kilograme.

Pateikite metilesterių ir etilesterių nuo C₁₆ iki C₈ kiekių sumą ir bendrą jų abiejų kieki.

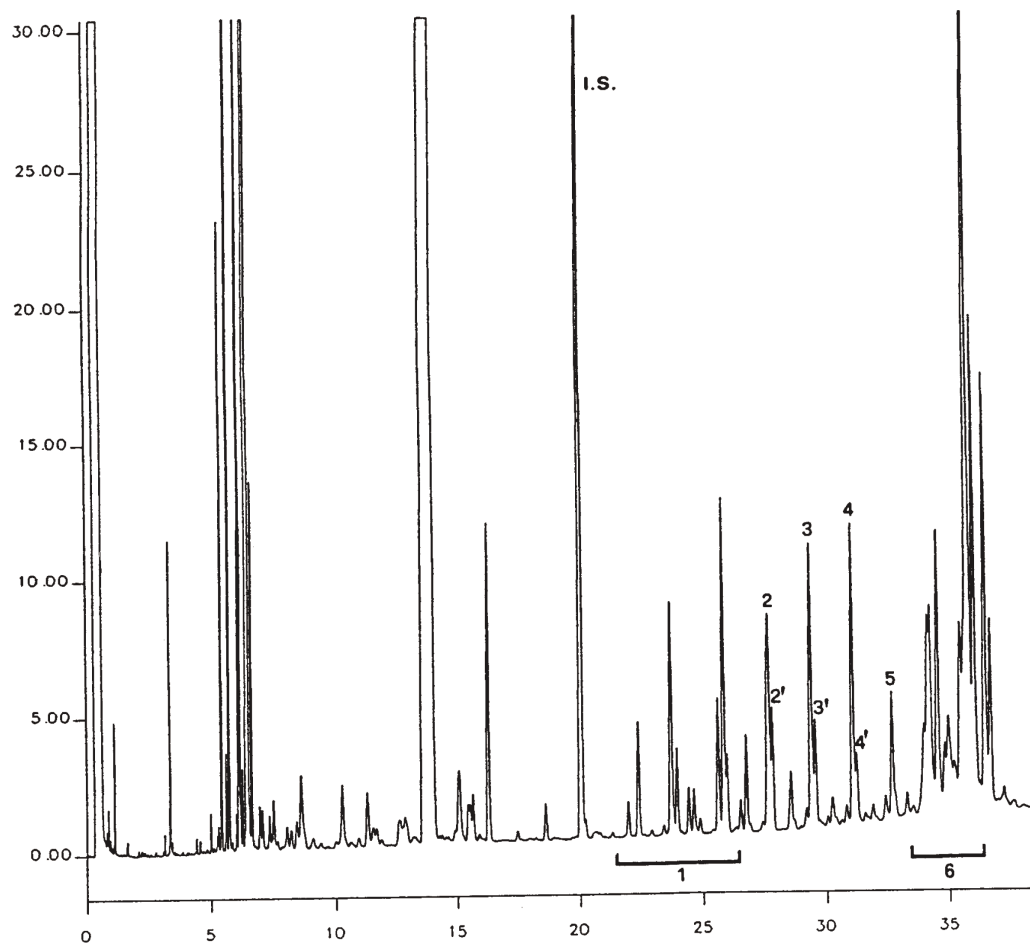
Rezultatus reikia suapvalinti iki artimiausių mg/kg.

7 pastaba. Kiekybinio įvertinimo komponentai yra smailės su lyginiais anglies atomų skaičiais iš C₄₀–C₄₆ esterių pagal vaškų alyvuogių aliejuje mėginio chromatogramą, pateiktą pridedamame paveiksle. Nustatymo reikmėms, jei C₄₆ esteris yra pasidalijęs, rekomenduojama analizuoti alyvuogių išspaudų aliejaus vaškų frakciją, kurioje C₄₆ smailę galima atskirti, nes ji aiškiai vyrauja.

Pateikite etilesterių ir metilesterių santykį.

1 pav.

Alyvuofių aliejaus vaškų frakcijos dujų chromatogramos pavyzdys (*)

Riebiųjų rūgščių metilo ir etilo esterių smailės, kurių sulaikymo trukmė 5–8 min

Paiškinimai:

I.S. = Laurileikozanatas

1 = Diterpeniniai esteriai

2+2' = C₄₀ esteriai

3+3' = C₄₂ esteriai

4+4' = C₄₄ esteriai

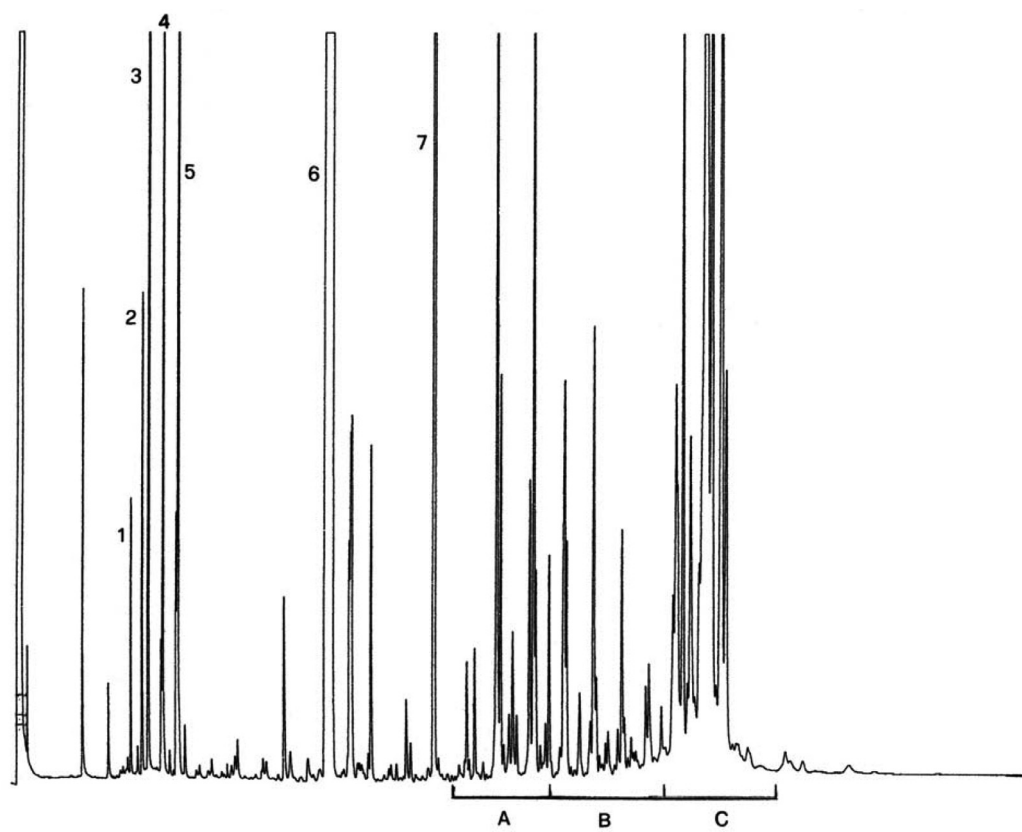
5 = C₄₆ esteriai

6 = Steroliniai esteriai ir triterpeninis alkoholis

(*) Atlikus sterolinių esterių išplovimą, chromatogramoje ryškių smailių (triacilglicerolių) neturi būti.

2 pav.

Pirmojo spaudimo alyvuogių aliejaus metilesteriai, etilesteriai ir vaškai

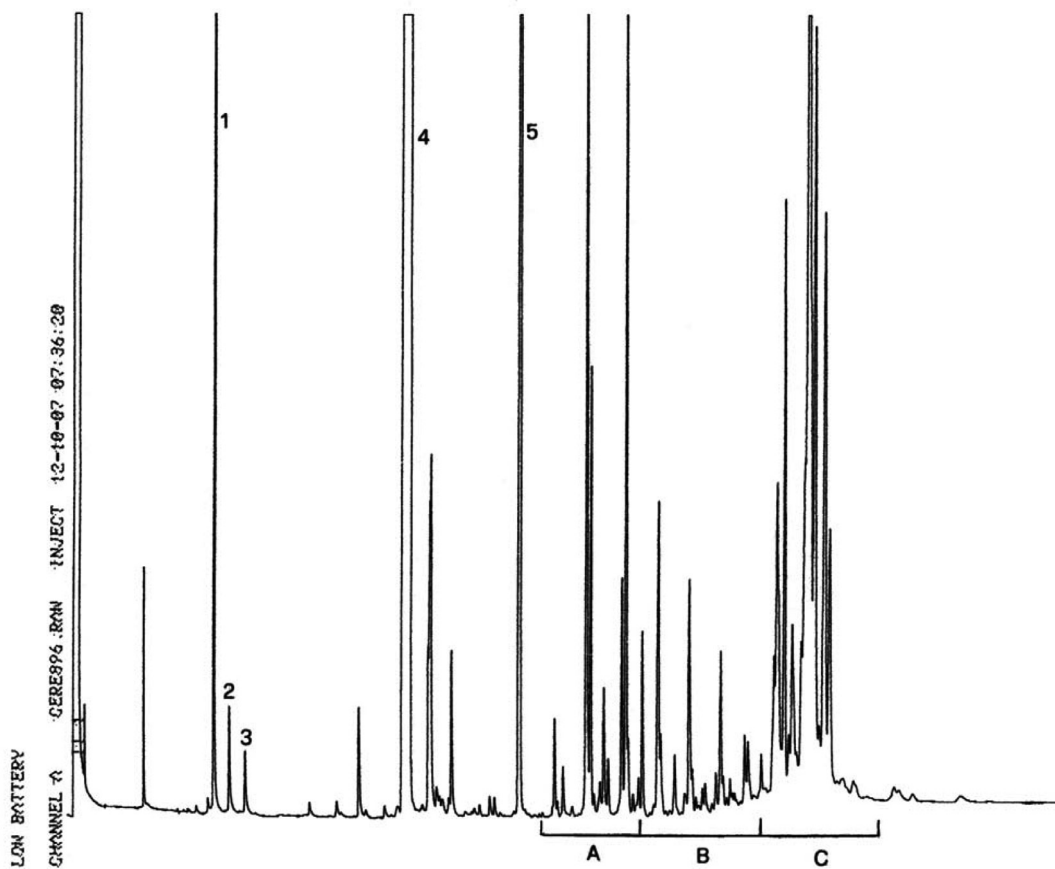

Paiškinimai:

- 1 – C_{16} metilas
- 2 – C_{16} etilas
- 3 – metilheptadekanoato vidinis etalonas
- 4 – C_{18} metilas
- 5 – C_{18} etilas
- 6 – skvalenas
- 7 – laurileikozanato vidinis etalonas
- A – diterpeniniai esteriai
- B – vaškai
- C – Steroliniai esteriai ir triterpeniniai esteriai

3 pav.

Aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejaus metilesteriai, etilesteriai ir vaškai

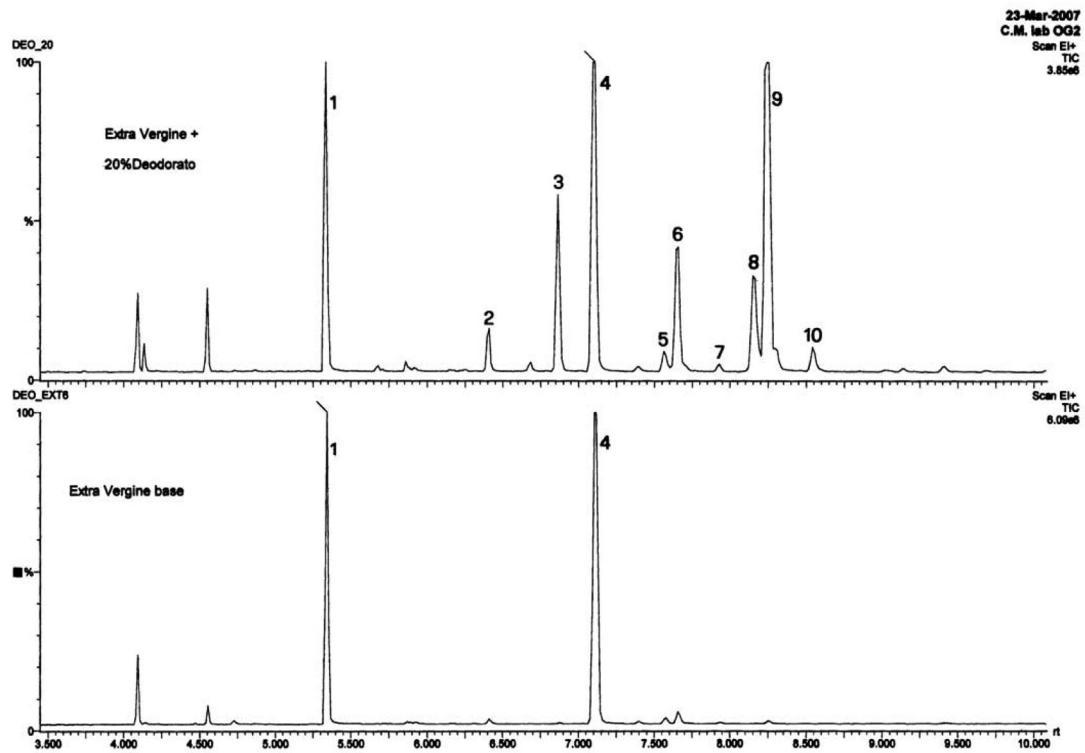

Paiškinimai:

- 1 – metilheptadekanoato vidinis standartas
- 2 – C₁₈ metilas
- 3 – C₁₈ etilas
- 4 – skvalenas
- 5 – laurileikozanato vidinis etalonas
- A – diterpeniniai esteriai
- B – vaškai
- C – Steroliniai esteriai ir triterpeniniai esteriai

4 paveikslas

Aukščiausios kokybės pirmojo spaudimo alyvuogių aliejaus ir to paties aliejaus, į kurį įpilta dezodoruoto aliejaus, chromatogramos dalis

Paiškinimai:

- 1 – metilmiristato vidinis etalonas
- 2 – metilpalmitatas
- 3 – etilpalmitatas
- 4 – metilheptadekanoato vidinis etalonas
- 5 – metilinoleatas
- 6 – metiloleatas
- 7 – metilstearatas
- 8 – etilinoleatas
- 9 – etiloleatas
- 10 – etilstearatas

A priedėlis

Dujų linijinio greičio nustatymas

Į normalioms darbo sąlygoms nustatytą dujų chromatografą įpurškiama 1:3 μ l metano (arba propano). Išmatuojamas laikas, per kurį dujos prateka per kolonėlę nuo įpurškimo momento iki smailės iškilimo momento (t_M).

Linijinis greitis, cm/s, gaunamas pagal formulę L/t_M , kurioje L yra kolonėlės ilgis, cm, o t_M yra išmatuotas laikas sekundėmis.“

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 62/2011

2011 m. sausio 26 d.

kuriuo TJTT 27 ir 28.2 pakvadračiuose panaikinami tam tikri 2011 m. žvejybos pastangų apribojimai pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1098/2007, nustatantį Baltijos jūros menkių išteklių ir jų žvejybos būdų daugiametį planą

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2007 m. rugsėjo 18 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1098/2007, nustatantį Baltijos jūros menkių išteklių ir jų žvejybos būdų daugiametį planą bei iš dalies keičiantį Reglamentą (EEB) Nr. 2847/93 ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 779/97 ⁽¹⁾, ypač į jo 29 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Danijos, Estijos, Suomijos, Vokietijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir Švedijos pateiktas ataskaitas,

atsižvelgdama į Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (ŽMTEK) nuomonę,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1098/2007 išdėstytos Baltijos jūros atlantinių menkių išteklių žvejybos pastangų apribojimų nustatymo nuostatos.
- (2) Remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1098/2007, 2010 m. lapkričio 29 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1124/2010, kuriuo nustatomos 2011 m. tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių žvejybos Baltijos jūroje galimybės ⁽²⁾, II priede nustatyti žvejybos pastangų apribojimai Baltijos jūroje 2011 m.
- (3) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1098/2007 29 straipsnio 2 dalį Komisija gali panaikinti tam tikrus žvejybos pastangų

apribojimus 27 ir 28.2 pakvadračiuose, jei per paskutinį ataskaitinį laikotarpį sužvejojta atlantinių menkių kiekis buvo mažesnis nei nustatytas ribinis kiekis.

- (4) Atsižvelgiant į valstybių narių pateiktas ataskaitas ir remiantis ŽMTEK rekomendacijomis, 27 ir 28.2 pakvadračiuose 2011 m. tų žvejybos pastangų apribojimų reikėtų netaikyti.
- (5) Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1124/2010 taikomas nuo 2011 m. sausio 1 d. Kad būtų užtikrintas suderinamumas su tuo reglamentu, šį reglamentą reikėtų taikyti nuo minėtos datos.
- (6) Šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Žuvininkystės ir akvakultūros komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1098/2007 8 straipsnio 1 dalies b punktas, 3, 4 ir 5 dalys TJTT 27 ir 28.2 pakvadračiams 2011 m. netaikomi.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2011 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2011 m. sausio 26 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ OL L 248, 2007 9 22, p. 1.

⁽²⁾ OL L 318, 2010 12 4, p. 1.

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 63/2011

2011 m. sausio 26 d.

kuriuo nustatomos išsamios nuostatos dėl prašymo leisti taikyti nuo savitųjų išmetamo CO₂ kiekio normų nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnį

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 443/2009, nustatantį naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį⁽¹⁾, ypač į jo 11 straipsnio 8 dalį,

kadangi:

- (1) Pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnį maži ir tam tikro rinkos segmento gamintojai gali prašyti leisti taikyti alternatyvias teršalų mažinimo normas, susijusias su konkrečiau gamintojo galimybėmis mažinti jo transporto priemonių savitąjį išmetamo CO₂ kiekį ir atitinkančias susijusių automobilių tipų rinkos ypatybes.
- (2) Nustatant mažo gamintojo galimybes mažinti išmetamų teršalų kiekį, reikėtų įvertinti prašymo teikėjo ekonomines ir technologines galimybes. Tuo tikslu prašymo teikėjas turėtų pateikti išsamią informaciją apie jo ekonominę veiklą, taip pat informaciją apie automobiliuose naudojamą išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijas. Prašymo teikėjo prašoma pateikti jo [jau] turimą informaciją, todėl jam tai neturėtų sudaryti papildomos administracinės naštos.
- (3) Siekiant, kad teršalų mažinimo norma, kurios turi laikytis maži ir tam tikro rinkos segmento gamintojai, būtų taikoma nuosekliai ir kad mažiems gamintojams, kurie vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį sumažino iki 2012 m., nebūtų sudarytos nepalankios sąlygos, pirmiau minėtų gamintojų savitosios išmetamo CO₂ kiekio normos turėtų būti lyginamos su jų pradinio vidutiniu savituoju išmetamo CO₂ kiekiu 2007 m. Jei tokių duomenų neturima, ši norma turėtų būti lyginama su vėlesnių kalendorinių metų, kurie yra artimiausi 2007 m., vidutiniu savituoju išmetamo CO₂ kiekiu.
- (4) Siekiant atsižvelgti į kai kurių mažų gamintojų ribotą produktų pasiūlą ir dėl to ribotas mažinimo pastangų paskirstymo automobilių parkui galimybes, prašymų teikėjams turėtų būti leista pasirinkti vieną metinę savitąją teršalų išmetimo normą, kurios jie laikytųsi per laikotarpį, per kurį taikoma nukrypti leidžianti nuostata, arba skirtingas metines normas, kurių vertė laikotarpio, per kurį taikoma nukrypti leidžianti nuostata, pabaigoje būtų mažesnė už pradinę vertę 2007 m.

- (5) Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad kai kurie tam tikro rinkos segmento gamintojai gali taikyti alternatyvią savitąją teršalų išmetimo normą, kuri yra 25 % mažesnė, palyginti su jų vidutiniu savituoju išmetamo CO₂ kiekiu 2007 m. Jeigu apie gamintojo vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį 2007 m. informacijos neturima, atitinkama savitoji teršalų išmetimo norma turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į geriausias 2007 m. turėtas išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijas. Nustatant skirtingas atitinkamos masės automobilių rinkos ypatybes, kuriomis remiantis būtų galima nustatyti geriausias išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijas, turėtų būti naudojamas didžiausios galios ir transporto priemonės masės santykis.
- (6) Siekiant mažiems ir tam tikro rinkos segmento gamintojams nustatyti aiškų pradinį atskaitos tašką, kuriuo remiantis būtų nustatomos savitosios teršalų išmetimo normos, oficialiai konsultuotasi su valstybėmis narėmis ir pagrindinėmis suinteresuotomis šalimis, įskaitant Europos (angl. ACEA), Japonijos (angl. JAMA) ir Korėjos (angl. KAMA) automobilių gamintojų asociacijas ir Europos mažatūrių automobilių gamintojų asociaciją (angl. ESCA), ir parengtas gamintojų ir jų vidutinių savitųjų išmetamo CO₂ (išmesto Sąjungoje 2007 m.) kiekių sąrašas.
- (7) Tam tikra prašyme leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pateikta informacija neturėtų būti viešai skelbiama, jeigu šios informacijos atskleidimas pakenktų komercinių interesų apsaugai; tai visų pirma pasakytina apie informaciją apie gamintojo produktų gamybos planavimą, numatomas išlaidas ir poveikį bendrovės pelningumui. Komisija sprendimus leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą paskelbs internete.
- (8) Šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 280/2004/EB⁽²⁾ 9 straipsniu įsteigto Klimato kaitos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nurodoma tiksli informacija, kurią turi pateikti gamintojai, norėdami įrodyti, kad įvykdytos Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 arba 4 dalyje nustatytos sąlygos, pagal kurias galima taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą.

⁽¹⁾ OL L 140, 2009 6 5, p. 1.⁽²⁾ OL L 49, 2004 2 19, p. 1.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Be Reglamento (EB) Nr. 443/2009 2 ir 3 straipsniuose pateiktų apibrėžčių, taikomos šios apibrėžtys:

- a) prašymo teikėjas – gamintojas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 arba 4 dalyje;
- b) transporto priemonės charakteristikos – transporto priemonės ypatybės, įskaitant masę, savitąjį išmetamo CO₂ kiekį, vietų skaičių, variklio efektyvumą, galios ir masės santykį ir didžiausią greitį;
- c) rinkos ypatybės – informacija apie transporto priemonės charakteristikas ir automobilių, tiesiogiai konkuruojančių su transporto priemonėmis, dėl kurių prašoma leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, pavadinimai bei kainų ribos;
- d) savi gamybos įrenginiai – išskirtinai prašymo teikėjo naudojama gamybos ar surinkimo įranga, kuria gaminami ar surenkami vien tik to gamintojo nauji keleiviniai automobiliai, įskaitant, jei taikoma, eksportui skirtus keleivinius automobilius;
- e) savas projektavimo centras – padalinys, kuriame atliekami visi transporto priemonės projektavimo bei kūrimo darbai ir kurią išskirtinai kontroliuoja ir naudoja prašymo teikėjas.

3 straipsnis

Prašymas leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 ir 4 dalis

1. Prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalį prašymo teikėjas pateikia laikydamasis šio reglamento I priede nurodytos formos ir nurodo šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnyje nustatytą informaciją.

2. Prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 4 dalį prašymo teikėjas pateikia laikydamasis šio reglamento II priede nurodytos formos ir nurodo šio reglamento 4 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nustatytą informaciją.

4 straipsnis

Su tinkamumo kriterijais susijusi informacija

1. Prašymo teikėjas pateikia šią su tinkamumo kriterijais susijusią informaciją:

- a) informaciją apie gamintojo ar susijusių gamintojų grupės nuosavybės struktūrą ir atitinkamą III priede pateiktą pareiškimą;
- b) jei nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalį prašo leisti taikyti gamintojas arba pagal to reglamento 11 straipsnio 1 dalies b punktą – susijusių gamintojų grupę, arba pagal to reglamento 11 straipsnio 1 dalies c punktą – susijusių gamintojų grupės narys, nurodomas pagamintų keleivinių automobilių, kurie buvo oficialiai užregistruoti Sąjungoje per trejus kalendorinius metus iki prašymo pateikimo dienos, skaičius arba, jei tokių duomenų neturima, pateikiama viename iš šių punktų nurodyta informacija:

— apytikslis automobilių, užregistruotų per b punkte nurodytą laikotarpį, už kuriuos prašymo teikėjas yra atsakingas, skaičius, apskaičiuotas remiantis patikrinamais duomenimis;

— jei per b punkte nurodytą laikotarpį automobilių užregistruota nebuvo, automobilių, užregistruotų per paskutinius kalendorinius metus, kurių minėti duomenys turimi, skaičius.

2. Prašymo teikėjas, teikiantis prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 4 dalį, pateikia tik paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos duomenis, nurodytus šio straipsnio 1 dalies b punkte.

5 straipsnis

Savitoji teršalų išmetimo norma ir galimybė mažinti išmetamų teršalų kiekį pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 2 dalį

1. Prašymo teikėjas pateikia jo 2007 m. užregistruotų keleivinių automobilių vidutinio savitojo išmetamo CO₂ kiekio duomenis, išskyrus tuos atvejus, kai tų metų vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis pateiktas šio reglamento IV priede. Jei tokios informacijos neturima, prašymo teikėjas pateikia velesniais kalendoriniais metais, kurie yra artimiausi 2007 m., užregistruotų jo keleivinių automobilių vidutinio savitojo išmetamo CO₂ kiekio duomenis.

2. Prašymo teikėjas pateikia šią su jo veikla susijusią informaciją:

- a) darbuotojų skaičių ir gamybos įrenginių dydį (kvadratiniais metrais) per paskutinius kalendorinius metus iki prašymo pateikimo dienos;
- b) gamybos įrenginių eksploatacijos modelį, nurodant, kokią projektavimo ir gamybos veiklą vykdo prašymo teikėjas ir kokia veikla perduodama vykdyti užsakovų darbų rangovams;
- c) susijusių įmonių atveju nurodoma, ar gamintojai bendrai naudojami technologijomis, ir kokia veikla perduodama vykdyti užsakovų darbų rangovams;
- d) paskutinių penkerių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos informaciją apie parduotų produktų skaičių, metinę apyvartą, grynąjį pelną ir moksliniams tyrimams bei plėtrai skirtas lėšas, taip pat susijusios įmonės atveju – grynuosius pervedimus į kontroliuojančiąją bendrovę;
- e) jų rinkų ypatybes;
- f) paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos visų modelių automobilių, kuriems būtų taikoma nukrypti leidžianti nuostata, kainoraštį ir planuojamų pateikti rinkai automobilių, kuriems būtų taikoma nukrypti leidžianti nuostata, numatomą kainoraštį.

Jei prašymą pateikia gamintojas, atsakingas už daugiau nei 100 per metus pagaminamų automobilių, d punkte nurodyta informacija pateikiama kartu su oficialiai patvirtintomis ataskaitomis arba minėtą informaciją patvirtina nepriklausomas auditorius.

3. Prašymo teikėjas pateikia šią su jo technologinėmis galimybėmis susijusią informaciją:

- a) jo keleiviniuose automobiliuose, pateiktuose rinkai 2007 m., naudojamų išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijų sąrašą arba, jei tokių duomenų neturima, vėlesnių metų, kurie yra artimiausi 2007 m., duomenis; arba rinkoje pradėti veiklą planuojančių gamintojų atveju – metų, kuriais pradėdama taikyti nukrypti leidžianti nuostata, duomenis;
- b) jo keleiviniuose automobiliuose pagal teršalų mažinimo programą naudojamų išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijų sąrašą ir informaciją apie papildomas išlaidas, susijusias su kiekvieno į prašymą įtraukto modelio transporto priemonėse naudojamomis minėtomis technologijomis.

4. Prašymo teikėjas, atsižvelgdamas į savo galimybes mažinti išmetamų teršalų kiekį, siūlo savitą teršalų išmetimo normą, kurios laikytųsi per nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpį. Be to, prašymo teikėjas gali siūlyti metines savitąsias teršalų išmetimo normas.

Savitoji teršalų išmetimo norma arba metinės savitosios teršalų išmetimo normos nustatomos taip, kad pasibaigus nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpiui vidutinis savitasis išmetamų teršalų kiekis būtų mažesnis, palyginti su 1 dalyje nurodytu vidutiniu savituoju išmetamo CO₂ kiekiu.

5. Prašymo teikėjas, pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 2 dalies d punktą siūlydamas savitą teršalų išmetimo normą arba metines savitąsias teršalų išmetimo normas, kartu pateikia naujo automobilių parko savitojo išmetamo CO₂ kiekio mažinimo programą.

Teršalų mažinimo programoje nurodoma:

- a) išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijų diegimo prašymo teikėjo automobilių parke tvarkaraštis;
- b) Sąjungoje per metus numatomų užregistruoti automobilių skaičius, apskaičiuotas laikotarpiui, per kurį prašoma leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, taip pat numatomas vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis ir masės vidurkis;
- c) jei siūlomos metinės savitosios teršalų išmetimo normos, transporto priemonių, į kurias diegiamos išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijos, savitojo išmetamo CO₂ kiekio metinių normų gerinimo planas.

6. Kiekvienais laikotarpiu, per kurį taikoma nukrypti leidžianti nuostata, metais pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 9 straipsnį įvertinama, kaip prašymo teikėjas laikosi savitosios teršalų išmetimo normos arba metinių savitųjų teršalų išmetimo normų.

6 straipsnis

Teršalų mažinimo norma, kai nukrypti leidžiančią nuostatą prašoma taikyti pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 4 dalį

1. Prašymo teikėjas pateikia jo 2007 m. užregistruotų keleivinių automobilių vidutinio savitojo išmetamo CO₂ kiekio duomenis, išskyrus tuos atvejus, kai tų metų vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis pateiktas šio reglamento IV priede.

2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 4 dalį nustatyta teršalų mažinimo norma taikoma atsižvelgiant į 1 dalyje nustatytą pradinį vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį.

3. Jei informacijos apie gamintojo vidutinį savitąjį išmetamo CO₂ kiekį 2007 m. neturima, prašymo teikėjas pateikia informaciją apie jo pagamintų visų tipų automobilių transporto priemonės charakteristikas ir nurodo jo pagamintų automobilių, kurie, kaip prašymo teikėjas tikisi, bus užregistruoti Sąjungoje per pirmus nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo metus, skaičių. Prašymo teikėjas nurodo, kuriai transporto priemonių klasei, nurodytai V priedo lentelėje, priklauso kiekvienas automobilis modelis.

4. Savitoji teršalų išmetimo norma apskaičiuojama kasmet kiekvienos V priede nurodytos klasės transporto priemonių pradinį išmetamų teršalų kiekį sumažinant 25 %.

7 straipsnis

Komisijos vertinimas

1. Jei Komisija per devynis mėnesius nuo oficialaus išsamaus prašymo, pateikto pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 arba 4 dalį, gavimo dienos prieštaravimų nepareiškia, laikoma, kad atitinkamos susijusios sąlygos, pagal kurias galima taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Jei prašymas, Komisijos nuomone, nėra išsamus, gali būti paprašyta pateikti daugiau informacijos. Jei per prašyme pateikti daugiau informacijos nurodytą laikotarpį papildomos informacijos nepateikiama, Komisija prašymą gali atmesti.

Jei prašymas atmetamas dėl to, kad pateikta informacija yra neišsami arba siūloma savitoji teršalų išmetimo norma, Komisijos nuomone, nesuderinama su prašymo teikėjo galimybėmis mažinti išmetamų teršalų kiekį, prašymo teikėjas gali pateikti išsamiai užpildytą arba peržiūrėtą prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą.

2. Spausdintos ir elektroninės formos prašymai siunčiami Europos Komisijos generaliniam sekretoriui – *Secretariat General of the European Commission, 1049 Brussels, Belgium*, nurodant „*Derogation under Regulation (EC) No 443/2009*“ („Nukrypti leidžianti nuostata pagal Reglamentą (EB) Nr. 443/2009“). Elektroninės formos prašymas taip pat siunčiamas I priede nurodytu specialiuoju e. pašto adresu.

3. Jei paaiškėja, kad prašyme pateikta informacija neteisinga arba netiksli, sprendimas leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą atšaukiamas.

8 straipsnis

Galimybė visuomenei susipažinti su informacija

1. Jei prašymo teikėjas mano, kad prašyme pateikta informacija neturėtų būti atskleista pagal Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 9 dalį, jis tai nurodo prašyme ir pagrindžia, kodėl šios informacijos atskleidimas pakenktų prašymo teikėjo komercinių interesų, įskaitant intelektinę nuosavybę, apsaugai.

2. Teisės visuomenei susipažinti su dokumentais išimtis, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1049/2001⁽¹⁾ 4 straipsnio 2 dalyje, taikoma šiai informacijai:

- a) išsamiesiems 5 straipsnyje nurodytos teršalų mažinimo programos duomenims, visų pirma susijusiems su gamintojo produktų asortimento didinimu;

⁽¹⁾ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.

- b) informacijai apie numatomą išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijų poveikį gamybos sąnaudoms, transporto priemonių pirkimo kainoms ir bendrovės pelningumui.

9 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2011 m. sausio 26 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

_____

I PRIEDAS

Prašymo leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kurį turi pateikti Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalies kriterijus atitinkantys gamintojai, standartinė forma

Elektroninė prašymo forma siunčiama šiuo elektroninio pašto adresu

EC-CO2-LDV-IMPLEMENTATION@ec.europa.eu

1. Gamintojo arba susijusių gamintojų grupės pavadinimas, adresas ir asmuo ryšiams

Gamintojo pavadinimas	Pašto adresas	Asmens ryšiams vardas, pavardė	Asmens ryšiams el. pašto adresas	Asmens ryšiams telefono numeris

2. Tinkamumo kriterijai**2.1. Ar prašymo teikėjas priklauso susijusių gamintojų grupei?**

TAIP (pridėti III priede pateiktą pareiškimą)

NE

2.2. Ar prašymo teikėjas priklauso susijusių gamintojų grupei, tačiau naudojami savais gamybos įrenginiais ir projektavimo centru?

TAIP (pridėti III priede pateiktą pareiškimą; žr. 2.3 punktą)

NE (žr. 2.4 ir 2.5 punktus)

2.3. Sąjungoje užregistruotų automobilių skaičius, jei prašymas susijęs su nesusijusiu gamintoju arba susijusiu gamintoju, kuris naudojami savais gamybos įrenginiais ir projektavimo centru:**2.3.1. Oficialūs trejų paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos duomenys.**

Metai			
ES užregistruotų automobilių skaičius			

2.3.2. Jei 2.3.1 punkte nurodytų ten pat nurodyto laikotarpio oficialių duomenų neturima, nurodomas apytikslis, remiantis patikrinamais duomenimis apskaičiuotas automobilių skaičius.

Metai			
ES užregistruotų automobilių skaičius			

2.3.3. Jei 2.3.1 ir 2.3.2 punktuose nurodytų to laikotarpio duomenų neturima, nurodomi paskutinių kalendorinių metų, kurių minėti duomenys turimi, duomenys.

Metai	
ES užregistruotų automobilių skaičius	

2.4. Jei prašymas susijęs su susijusių gamintojų grupe, prašoma pateikti informacija:

Gamintojo pavadinimas	Pašto adresas	Asmens ryšiams vardas, pavardė	Asmens ryšiams el. pašto adresas	Asmens ryšiams telefono numeris

- 2.5. Jei prašymas susijęs su susijusių gamintojų grupe ir prašymo teikėjas nesinaudoja savais gamybos įrenginiais ir projektavimo centru, nurodomas susijusių gamintojų grupės Sąjungoje užregistruotų automobilių skaičius:

- 2.5.1. Oficialūs trejų paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos duomenys.

Metai			
ES užregistruotų automobilių skaičius			

- 2.5.2. Jei 2.5.1 punkte nurodytų ten pat nurodyto laikotarpio oficialių duomenų neturima, nurodomas apytikslis, remiantis patikrinamais duomenimis apskaičiuotas automobilių skaičius.

Metai			
ES užregistruotų automobilių skaičius			

- 2.5.3. Jei 2.5.1 ir 2.5.2 punktuose nurodytų to laikotarpio duomenų neturima, nurodomi paskutinių kalendorinių metų, kurių minėti duomenys turimi, duomenys.

Metai	
ES užregistruotų automobilių skaičius	

3. **Prašoma nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo trukmė**

Kalendorinių metų skaičius (ne daugiau kaip 5 metai)	
--	--

4. **Savitosios teršalų išmetimo normos, apskaičiuotos kaip automobilių parko vidurkis per nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpį, arba, jei taikomos metinės teršalų mažinimo normos, atskirų savitųjų teršalų išmetimo normų pasiūlymas (g CO₂/km)**

Metai					
Vidutinė savitoji teršalų išmetimo norma (g CO ₂ /km)					

5. **Konkreči informacija apie bendrovę**

- 5.1. Vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis 2007 m. (jei nenurodytas IV priede) arba, jei tokių duomenų neturima, vėlesnių kalendorinių metų, kurie yra artimiausi 2007 m., duomenys
- 5.2. Darbuotojų skaičius per paskutinius kalendorinius metus iki prašymo pateikimo dienos
- 5.3. Paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos gamybos įrenginių dydis (kvadratiniais metrais)
- 5.4. Per paskutinius 5 metus iki prašymo pateikimo dienos parduotų produktų skaičius

Metai					
Parduotų produktų skaičius					

- 5.5. Paskutinių 5 metų iki prašymo pateikimo dienos metinė apyvarta

Metai					
Apyvarta					

- 5.6. Rinkos ypatybės

Informacija apie numatomus produktus, kurie prašymo teikimo metu nėra pateikti rinkai, turėtų būti pateikta šio prašymo konfidencialiojoje dalyje.

(a) Transporto priemonės charakteristikos.

(b) Paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos tiesiogiai konkuruojančių transporto priemonių pavadinimai ir kainų ribos.

- (c) Paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos arba metų, kurie yra artimiausi prašymo pateikimo dienai, transporto priemonių, kurioms būtų taikoma nukrypti leidžianti nuostata, kainoraštis.

5.7. Trumpas gamybos įrenginių eksploatacijos modelio aprašymas

PRAŠYMO KONFIDENCIALIOJI DALIS

5.8. Paskutinių 5 metų iki prašymo pateikimo dienos grynasis pelnas

Metai					
Grynasis pelnas					

5.9. Per paskutinius 5 metus iki prašymo pateikimo dienos moksliniams tyrimams bei plėtrai skirtos lėšos

Metai					
Moksliniams tyrimams bei plėtrai skirtos lėšos					

5.10. Susijusių įmonių atveju nurodomi grynieji pervedimai į kontroliuojančiąją bendrovę, įvykdyti per paskutinius 5 metus iki prašymo pateikimo dienos

Metai					
Grynieji pervedimai					

6. **Išsami informacija apie keleivinius automobilius, kuriuos ketinama pateikti Sąjungos rinkai ir už kuriuos bus atsakingas prašymo teikėjas**

6.1. Rinkos ypatybės

6.1.1. Transporto priemonės charakteristikos.

6.1.2. Paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos tiesiogiai konkuruojančių transporto priemonių pavadinimai ir kainų ribos.

6.1.3. Numatomas transporto priemonių, kurioms būtų taikoma nukrypti leidžianti nuostata, kainoraštis.

7. **Prašymo teikėjo technologinės galimybės**

7.1. Išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijų, naudotų prašymo teikėjo automobilių parke 2007 m., sąrašas.

7.2. Jei 7.1 punkte nurodyto sąrašo pateikti negalima, vėlesnių metų, kurie yra artimiausi 2007 m., sąrašas.

7.3. Sąjungos rinkoje pradėti veiklą planuojantys prašymo teikėjai turėtų pateikti 7.1 punkte nurodytą pirmų nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo metų sąrašą.

8. **Prašymo teikėjo įgyvendinama teršalų mažinimo programa**

8.1. Išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijų diegimo prašymo teikėjo automobilių parke tvarkaraštis.

8.2. Per nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpį numatomas vidutinis automobilių parko dydis:

8.2.1. Nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpiu Sąjungoje per metus užregistruotų automobilių skaičius

8.2.2. Numatomas transporto priemonių, kurias ketinama pateikti Sąjungos rinkai, masės vidurkis

8.2.3. Numatomas transporto priemonių, kurias ketinama pateikti Sąjungos rinkai, vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis

8.3. Išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijos, kurios pagal teršalų mažinimo programą turi būti įdiegtos prašymo teikėjo automobilių parke.

8.4. Papildomos išlaidos, suskirstytos pagal transporto priemonių modelius, susijusios su pagal programą įdiegtinomis technologijomis.

8.5. Jei taikomos metinės normos, tam tikrų modelių transporto priemonių, į kurias diegiamos išmetamo CO₂ kiekio mažinimo technologijos, savitojo išmetamo CO₂ kiekio metinių normų gerinimo planas.

II PRIEDAS

Prašymo leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kurį turi pateikti Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 4 dalies kriterijus atitinkantys gamintojai, standartinė forma

PRAŠYMO VIEŠOJI DALIS

1. **Gamintojo arba susijusių gamintojų grupės pavadinimas, adresas ir asmuo ryšiams**

Gamintojo pavadinimas	Pašto adresas	Asmens ryšiams vardas, pavardė	Asmens ryšiams el. pašto adresas	Asmens ryšiams telefono numeris

2. **Tinkamumo kriterijai**

2.1. Ar prašymo teikėjas priklauso susijusių gamintojų grupei?

TAIP (pridėti III priede pateiktą pareiškimą; žr. 2.3 punktą)

NE (žr. 2.2 punktą)

2.2. Sąjungoje užregistruotų automobilių skaičius, jei prašymas susijęs su nesusijusiu gamintoju:

2.2.1. Oficialūs paskutinių kalendorinių metų iki prašymo pateikimo dienos duomenys

Metai	
ES užregistruotų automobilių skaičius	

2.2.2. Jei 2.2.1 punkte nurodytų ten pat nurodyto laikotarpio oficialių duomenų neturima, nurodomas apytikslis, remiantis patikrinamais duomenimis apskaičiuotas automobilių skaičius

Metai	
ES užregistruotų automobilių skaičius	

2.2.3. Jei 2.2.1 ir 2.2.2 punktuose nurodytų to laikotarpio duomenų neturima, nurodomi paskutinių kalendorinių metų, kurių minėti duomenys turimi, duomenys

Metai	
ES užregistruotų automobilių skaičius	

2.3. Jei prašymas susijęs su susijusių gamintojų grupe:

2.3.1. Susijusių gamintojų pavadinimai

2.3.2. Sąjungoje per paskutinius kalendorinius metus iki susijusių gamintojų grupės prašymo pateikimo dienos užregistruotų automobilių skaičius

Metai	
ES užregistruotų automobilių skaičius	

2.3.3. Jei 2.3.2 punkte nurodytų duomenų neturima, nurodomi paskutinių kalendorinių metų, kurių minėti duomenys turimi, duomenys arba apytikslis, remiantis patikrinamais duomenimis apskaičiuotas automobilių skaičius

Metai	
ES užregistruotų automobilių skaičius	

3. **Išsami informacija apie keleivinius automobilius, už kuriuos prašymo teikėjas yra atsakingas**
Informacija apie numatomus produktus, kurie prašymo teikimo metu nėra pateikti rinkai, turėtų būti pateikta šio prašymo konfidencialiojoje dalyje.
- 3.1. Vidutinis savitasis išmetamo CO₂ kiekis 2007 m. (jei nenurodytas šio reglamento IV priede)
- 3.2. Jei 2007 m. duomenų neturima, pateikiama ši informacija:
- a) jei prašymo pateikimo metu oficialių duomenų neturima, nurodomas Sąjungoje per kalendorinius metus, kurie yra artimiausi 2007 m., užregistruotų automobilių skaičius arba apytikslis, remiantis patikrinamais duomenimis apskaičiuotas automobilių skaičius;
  - b) visų tipų automobilių transporto priemonės charakteristikos;
  - c) automobilių, suskirstytų į grupes pagal V priede nustatytą transporto priemonių klasę, sąrašas.
4. **Savitoji teršalų išmetimo norma, kuri yra 25 % mažesnė, palyginti su pradiniu išmetamų teršalų kiekiu 2007 m.**

PRAŠYMO KONFIDENCIALIOJI DALIS

5. **Išsami informacija apie keleivinius automobilius, kuriuos prašymo teikėjas ketina pateikti sąjungos rinkai (taikoma į IV priedą neįtrauktiems gamintojams)**
- 5.1. Visų automobilių transporto priemonės charakteristikos
- 5.2. Automobilių, suskirstytų į grupes pagal V priede nustatytą transporto priemonių klasę, sąrašas
- 5.3. Per pirmus nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo metus ES numatomų užregistruoti automobilių skaičius
-

III PRIEDAS

Pareiškimo, kuriuo patvirtinama nuosavybės struktūra, standartinė forma

Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalies a punktas

Patvirtinu, kad esu teisiškai įgaliotas atstovauti [pavadinimas] (gamintojui), kuris teikia prašymą leisti taikyti Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą ir kuris nepriklauso susijusių gamintojų grupei, kaip apibrėžta to reglamento 3 straipsnio 2 dalyje. Mano žiniomis [pavadinimas] (gamintojas) atitinka Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalyje numatytus kriterijus, pagal kuriuos galima teikti prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, ir prašyme pateikta informacija yra teisinga ir tiksli. Priede pateikiama informacija apie [pavadinimas] (gamintojo) nuosavybės struktūrą.

Parašas   Data

[Gamintojo pavadinimas] direktorius

Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalies b punktas arba 11 straipsnio 4 dalies a punktas

Patvirtinu, kad esu teisiškai įgaliotas atstovauti [pavadinimas] (gamintojui), kuris teikia prašymą leisti taikyti Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio [1] [4] (*) dalyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą ir kuris priklauso susijusių gamintojų grupei, kaip apibrėžta to reglamento 3 straipsnio 2 dalyje. Mano žiniomis [pavadinimas] (gamintojas) atitinka Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio [1] [4] (*) dalyje numatytus kriterijus, pagal kuriuos galima teikti prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, ir prašyme pateikta informacija yra teisinga ir tiksli. Priede pateikiama informacija apie [pavadinimas] (gamintojo) nuosavybės struktūrą.

Parašas   Data

[Gamintojo pavadinimas] direktorius

Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio 1 dalies c punktas

Patvirtinu, kad esu teisiškai įgaliotas atstovauti [pavadinimas] (gamintojui), kuris teikia prašymą leisti taikyti Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą ir kuris priklauso susijusių gamintojų grupei, kaip apibrėžta to reglamento 3 straipsnio 2 dalyje, bet naudojami savais gamybos įrenginiais ir projektavimo centru, kaip apibrėžta Komisijos reglamento (EB) Nr. 000 2 straipsnyje. Mano žiniomis [pavadinimas] (gamintojas) atitinka Reglamento (EB) Nr. 443/2009 11 straipsnio [1] dalyje numatytus kriterijus, pagal kuriuos galima teikti prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, ir prašyme pateikta informacija yra teisinga ir tiksli. Priede pateikiama informacija apie [pavadinimas] (gamintojo) nuosavybės struktūrą.

Parašas   Data

[Gamintojo pavadinimas] direktorius

(*) Nurodyti gamintojui taikomą dalį.

IV PRIEDAS

2007 m. Sąjungos vidutinių savitųjų išmetamo CO₂ kiekių, tenkančių gamintojams, sąrašas

Gamintojas	Vidutinis išmetamų teršalų kiekis (g/km)	Gamintojas	Vidutinis išmetamų teršalų kiekis (g/km)
AIXAM	164,000	HONDA	157,613
ALPINA	219,932	HYUNDAI	162,046
AM GENERAL	357,000	ISUZU	176,133
ASTON MARTIN	377,860	IVECO	224,770
AUDI	184,752	JAGUAR	208,219
AUSTIN	450,000	KIA	157,239
AUTOMOBILES DANGEL	153,000	LAMBORGHINI	424,087
AVTOVAZ	216,632	LAND ROVER	250,399
BEAUFORD	208,000	LOTUS	208,399
BENTLEY	411,664	MAGYAR SUZUKI	156,280
BMW	171,684	MASERATI	354,687
BRABUS	246,000	MAZDA	172,568
BRONTO	233,000	MG	186,801
BUGATTI	577,667	MICHALAK	117,000
CATERHAM	236,088	MICROCAR	178,000
CHRYSLER	226,141	MITSUBISHI	174,649
CITROEN	142,536	MK SPORTSCARS	117,000
DACIA	154,650	MORGAN	202,324
DAIHATSU	153,070	NETHERLANDS CAR	141,061
DAIMLER	182,524	NISSAN	168,408
DIAMOND	260,000	OPEL	153,699
DONKERVOORT	194,000	OSV	135,915
DR MOTOR COMPANY	193,048	PERODUA	138,135
FERRARI	434,860	PEUGEOT	142,205
FIAT	141,496	PGO	201,767
FORD	149,343	PILGRIM	193,000
FUJI HEAVY INDUSTRIES	219,488	PORSCHE	287,710
GEEELY	183,000	PROTON	155,185
GENERAL MOTORS	159,604	QUADZILLA	176,000
GM DAEWOO	160,071	QUATTRO	290,774
GUMPERT	342,000	RENAULT	146,893
GWM	253,480	ROLLS ROYCE	394,526
HC&E	220,000	ROVER	188,399

Gamintojas	Vidutinis išmetamų teršalų kiekis (g/km)	Gamintojas	Vidutinis išmetamų teršalų kiekis (g/km)
RUF	327,000	TATA	168,310
SAAB	190,444	TIGER	244,000
SALVADOR CAETANO	224,000	TOYOTA	150,634
SANTANA	165,965	TVR	397,500
SEAT	151,184	UAZ	314,000
SHUANGHUAN	270,000	VM	185,000
SKODA	149,387	VOLKSWAGEN	162,152
SOVAB	233,822	VOLVO	189,616
SSANGYONG	223,430	WIESMANN	310,000
SUZUKI	166,012		

V PRIEDAS

Remiantis 2007 m. geriausiomis turėtomis technologijomis nustatytas pradinis išmetamų teršalų kiekis ir 25 % kiekvienos transporto priemonių klasės savitojo išmetamo CO₂ kiekio mažinimo norma

Transporto priemonių klasė	Masės klasė ⁽¹⁾	Galios ir masės santykio klasė	Pradinis išmetamų teršalų kiekis (g/km)	Išmetamo CO ₂ norma (g/km)
1	1	žema	108	81
2	1	vidutinė	118	89
3	1	didelė	153	115
4	2	žema	119	89
5	2	vidutinė	138	104
6	2	didelė	153	115
7	3	žema	121	91
8	3	vidutinė	136	102
9	3	didelė	150	113
10	4	žema	131	98
11	4	vidutinė	144	108
12	4	didelė	162	122
13	5	žema	147	110
14	5	vidutinė	152	114
15	5	didelė	179	134

(¹) Parengto eksploatuoti automobilio masė, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 443/2009.

— Masės klasės atitinka šiuos iki artimiausio sveiko skaičiaus suapvalintus rodiklius:

Masės klasė	Masės ribos (kg)
1	0–1 225 kg
2	1 226–1 375 kg
3	1 376–1 475 kg
4	1 476–1 625 kg
5	1 626 ir daugiau kg

— Galios ir masės santykio klasės atitinka šiuos iki artimiausio sveiko skaičiaus suapvalintus rodiklius:

Galios ir masės santykio klasė	Santykio ribos (W/kg)
Žema	0–65 W/kg
Vidutinė	66–85 W/kg
Didelė	86 W/kg ir daugiau

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 64/2011**2011 m. sausio 26 d.****kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1234/2007, nustatantį bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas („Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas“) ⁽¹⁾,atsižvelgdama į 2007 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1580/2007, nustatantį Tarybos reglamentų (EB) Nr. 2200/96, (EB) Nr. 2201/96 ir (EB) Nr. 1182/2007 įgyvendinimo vaisių ir daržovių sektoriuje taisykles ⁽²⁾, ypač į jo 138 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

Reglamente (EB) Nr. 1580/2007, taikant daugiašalių derybų dėl prekybos Urugvajaus raunde rezultatus, yra numatyti kriterijai, kuriuos Komisija taiko nustatydamą standartinės importo iš trečiųjų šalių vertes produktams ir laikotarpiams, išvardytiems minėto reglamento XV priedo A dalyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1580/2007 138 straipsnyje minimos standartinės importo vertės yra nustatytos šio reglamento priede.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja 2011 m. sausio 27 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2011 m. sausio 26 d.

*Komisijos vardu,
Pirmininko vardu*

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktorius

⁽¹⁾ OL L 299, 2007 11 16, p. 1.⁽²⁾ OL L 350, 2007 12 31, p. 1.

PRIEDAS

Standartinės importo vertės, skirtos kai kurių vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti

(EUR/100 kg)

KN kodas	Trečiosios šalies kodas ⁽¹⁾	Standartinė importo vertė
0702 00 00	JO	78,3
	MA	59,8
	TN	100,1
	TR	102,1
	ZZ	85,1
0707 00 05	EG	182,1
	JO	84,0
	TR	101,4
	ZZ	122,5
0709 90 70	MA	57,2
	TR	121,1
	ZZ	89,2
0709 90 80	EG	66,7
	ZZ	66,7
0805 10 20	AR	41,5
	BR	41,5
	EG	56,5
	MA	57,1
	TN	75,2
	TR	69,0
	ZA	41,5
	ZZ	54,6
0805 20 10	IL	217,9
	MA	70,8
	TR	79,6
	ZZ	122,8
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	CN	69,9
	IL	67,5
	JM	94,5
	MA	110,1
	PK	51,5
	TR	70,4
	ZZ	77,3
	ZZ	77,3
0805 50 10	AR	45,3
	TR	57,2
	UY	45,3
	ZZ	49,3
0808 10 80	AR	78,5
	CA	88,5
	CL	81,7
	CN	90,8
	MK	46,1
	NZ	78,5
	US	137,9
	ZZ	86,0
0808 20 50	CN	48,5
	US	127,1
	ZA	85,5
	ZZ	87,0

⁽¹⁾ Šalių nomenklatūra yra nustatyta Komisijos Reglamentu (EB) Nr. 1833/2006 (OL L 354, 2006 12 14, p. 19). Kodas „ZZ“ atitinka „kitas šalis“.

IV

(Aktai, priimti iki 2009 m. gruodžio 1 d. remiantis EB sutartimi, ES sutartimi ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi)

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 191/09/COL

2009 m. balandžio 22 d.

septyniasdešimtą kartą iš dalies keičiantis procedūrinės ir esminės taisykles valstybės pagalbos srityje, įtraukiant naują skyrių apie sumažėjusios vertės turto tvarkymą EEE bankų sektoriuje

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA ⁽¹⁾,

KADANGI 2009 m. vasario 25 d. Europos Bendrijų Komisija (toliau – EB Komisija) patvirtino komunikatą dėl sumažėjusios vertės turto tvarkymo Bendrijos bankų sektoriuje ⁽⁵⁾,

ATSIŽVELGDAMA į Europos ekonominės erdvės susitarimą ⁽²⁾, ypač į jo 61–63 straipsnius ir 26 protokolą,

KADANGI šis komunikatas taip pat svarbus Europos ekonominei erdvei,

ATSIŽVELGDAMA į ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo ⁽³⁾, ypač į jo 24 straipsnį ir 5 straipsnio 2 dalies b punktą,

KADANGI reikia užtikrinti vienodą EEE valstybės pagalbos taisyklių taikymą visoje Europos ekonominėje erdveje,

KADANGI pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 24 straipsnį Institucija įgyvendina EEE susitarimo nuostatas dėl valstybės pagalbos,

KADANGI pagal EEE susitarimo XV priedo pabaigoje esančio skyriaus „BENDROSIOS NUOSTATOS“ II punktą Institucija, pasikonsultavusi su Komisija, turi priimti aktus, atitinkančius Europos Komisijos priimtus aktus,

PASIKONSULTAVUSI su Europos Komisija,

KADANGI pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 5 straipsnio 2 dalies b punktą Institucija skelbia pranešimus arba gaires dėl EEE susitarime nagrinėjamų klausimų, jei tai aiškiai numatyta tame Susitarime arba Institucijos ir Teismo susitarime, arba jei Institucija mano, kad tai būtina,

PRIMINDAMA, kad Institucija pasikonsultavo su ELPA valstybėmis šiuo klausimu 2009 m. balandžio 9 d. rašte,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

PRISIMINDAMA procedūrinės ir esminės taisykles valstybės pagalbos srityje, Institucijos priimtas 1994 m. sausio 19 d. ⁽⁴⁾,

1 straipsnis

Valstybės pagalbos gairės iš dalies keičiamos įtraukiant naują skyrių apie sumažėjusios vertės turto tvarkymą EEE bankų sektoriuje. Naujasis skyrius pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Islandijos Respublikai, Lichtenšteino Kunigaikštystei ir Norvegijos Karalystei.

⁽¹⁾ Toliau – Institucija.

⁽²⁾ Toliau – EEE susitarimas.

⁽³⁾ Toliau – Institucijos ir Teismo susitarimas.

⁽⁴⁾ EEE susitarimo 61 ir 62 straipsnių bei Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo 1 straipsnio taikymo ir aiškinimo gairės, kurias 1994 m. sausio 19 d. Institucijos priėmė ir išleido, paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (toliau – OL) L 231, 1994 9 3, p. 1, ir EEE priede Nr. 32, 1994 9 3, p. 1. Gairės paskutinį kartą pakeistos 2009 m. balandžio 22 d. Toliau – Valstybės pagalbos gairės. Atnaujinta Valstybės pagalbos gairių versija skelbiama Institucijos svetainėje <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁵⁾ Paskelbta OL C 72, 2009 3 26, p. 1.

3 straipsnis

Tekstas autentiškas tik anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2009 m. balandžio 22 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Per SANDERUD
Pirmininkas

Kurt JÄGER
Kolegijos narys

_____

PRIEDAS

SUMAŽĖJUSIOS VERTĖS TURTO TVARKYMAS EEE BANKŲ SEKTORIJE ⁽¹⁾

1. Įvadas

- 1) Nuo 2007 m. vidurio didmeninių kreditų rinkų veikimas stipriai sutrikdytas. To pasekmė – mažėjantis bankų sektoriaus likvidumas ir bankų nenoras skolinti lėšas tarpusavyje ir platesnio masto ekonomikai. Kadangi kredito rinkų sutrikdymas per pastaruosius aštuoniolika mėnesių sustiprėjo, finansų krizė paaštrėjo ir prasidėjo didelis pasaulio ekonomikos nuosmukis.
- 2) Sunku įsivaizduoti, kad būtų galima panaikinti finansų krizę ir atgaivinti pasaulio ekonomiką neužtikrinus bankų sektoriaus ir platesnio masto finansų sistemos stabilumo. Tik tuomet bus atgautas investuotojų pasitikėjimas ir bankai atnaujins įprastą skolinimo veiklą. Todėl, kad palaikytų savo bankų sektorių stabilumą ir paremtų skolinimo veiklą, EEE valstybės ėmėsi priemonių, kaip antai naujo kapitalo injekcijos, naudojant viešąsias lėšas, ir vyriausybės garantijų teikimas bankams skolinantis lėšas.
- 3) Kelios EEE valstybės paskelbė, kad, be esamų paramos priemonių, ketina papildomai teikti tam tikrą paramą, skirtą sumažėjusios vertės bankų turtui. Šie pareiškimai kartu su panašia iniciatyva Jungtinėse Valstijose paskatino platesnio masto debatus EEE dėl turtui skirtos paramos, kaip bankams skirtos valstybės paramos priemonės, privalumų. Atsižvelgdamos į šiuos debatus ir pasikonsultavusios su Europos centriniu banku (ECB), Europos Komisijos tarnybos parengė Europos Komisijos komunikatą, kuris atitinka šį ELPA priežiūros institucijos Valstybės pagalbos gairių skyrių ir kuris grindžiamas 2009 m. vasario 5 d. Eurosistemos parengtomis rekomendacijomis (žr. 1 priedą).
- 4) Šiame skyriuje pagrindinis dėmesys skiriamas klausimams, kuriuos turi spręsti EEE valstybės svarstydamos, rengdamos ir įgyvendindamos paramos turtui priemonės. Bendrai vertinant šie klausimai apima paramos turtui, kaip priemonės, skirtos finansiniam stabilumui užtikrinti ir skolinimo veiklai paremti, loginį pagrindimą; ilgesnio laikotarpio klausimus, susijusius su bankų sektoriaus gyvybingumu ir biudžeto tvarumu, į kuriuos reikia atsižvelgti svarstant paramos turtui priemonės; taip pat poreikį, kad EEE būtų bendras ir suderintas požiūris į paramą turtui, visų pirma siekiant užtikrinti vienodas sąlygas. Atsižvelgiant į tokį EEE požiūrį, šiame skyriuje taip pat siūlomos konkretesnės gairės dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo paramai turtui, didžiausią dėmesį skiriant tokiems klausimams kaip i) skaidrumas ir informacijos atskleidimo reikalavimai; ii) valstybės, akcininkų ir kreditorių dalijimasis našta; iii) gavėjų paskatų derinimas su viešosios politikos tikslais; iv) paramos turtui priemonių rengimas, atsižvelgiant į sumažėjusios vertės turto tinkamumą, vertinimą ir valdymą; ir v) paramos turtui, kitų valstybės paramos priemonių ir bankų restruktūrizavimo ryšys.

2. Parama turtui, kaip priemonė finansiniam stabilumui užtikrinti ir bankų skolinimo veiklai paremti

- 5) Neatidėliotini EEE valstybių pagalbos paketai, paskelbtų 2008 m., tikslai – užtikrinti finansinį stabilumą ir paremti kreditų teikimą realiajai ekonomikai. Per anksti daryti galutines išvadas dėl paketų veiksmingumo, tačiau aišku, kad jie padėjo išvengti finansų sistemos žlugimo ir palaikė svarbių tarpbankinių rinkų veikimą. Vis dėlto paskelbus šiuos paketus realiosios ekonomikos kreditavimo tendencijos buvo nepalankios, o naujausiais duomenimis, kreditų augimas labai sulėtėjo ⁽²⁾. Daugumoje EEE valstybių paplitusi praktika, kai įmonėms nebesuteikiami banko kreditai, ir atrodytų, kad kreditų suvaržymai yra didesnio masto, negu būtų galima pateisinti cikliškumu.
- 6) Pagrindinė nurodyta nepakankamo kreditų srauto priežastis – netikrumas dėl sumažėjusios vertės turto vertinimo ir vietos – bankų sektoriaus problemų šaltinis nuo krizės pradžios. Netikrumas dėl turto vertinimo ne tik toliau kenkė pasitikėjimui bankų sektoriumi, bet ir silpnino valstybės paramos priemonių, kurių iki šiol imtasi, poveikį. Pavyzdžiui, siekiant atkurti bankų kapitalą, numatytos atsargos turto vertės sumažėjimo atveju, tačiau didelę dalį suteiktos kapitalo apsaugos bankai panaudojo atidėjiniams, jei ateityje sumažėtų turto vertė. Bankai jau ėmėsi veiksmų, kad

⁽¹⁾ Šis skyrius atitinka Europos Komisijos komunikatą *Komisijos komunikatas dėl sumažėjusios vertės turto tvarkymo Bendrijos bankų sektoriuje*.

⁽²⁾ Nors, remiantis oficialiais euro zonos duomenimis, bankai vis dar teikia paskolas verslo subjektams, ši tendencija silpnėja, o 2008 m. pabaigoje kreditavimo augimo per mėnesį tempas labai sulėtėjo. 2008 m. gruodžio mėn. bankų paskolų privačiajam ekonomikos sektoriui (paskolos ne pinigų finansų įstaigoms (PFI), išskyrus vyriausybes) sumažėjo 0,4 %, palyginti su lapkričio mėn.

išspręstų sumažėjusios vertės turto problemą. Jie atliko didelius turto vertės nurašymus⁽¹⁾, ėmėsi veiksmų, kad apribotų likusius nuostolius, perklasifikavdami turtą savo balansuose ir palaiapsniui atidėdavo kapitalą, kad sustiprintų savo mokumo pozicijas. Tačiau ši problema nebuvo pakankamai išspręsta ir galima daryti prielaidą, kad dėl netikėtai smarkiai susilpnėjusios ekonominės veiklos bankų turto kredito kokybė toliau smarkiai blogės.

- 7) Parama turtui būtų tiesiogiai sprendžiamas netikrumo dėl bankų balanso kokybės klausimas ir taip būtų padedama atkurti pasitikėjimą šiuo sektoriumi. Ši parama taip pat galėtų padėti išvengti pasikartojančių bankų kapitalo atkūrimo ciklų rizikos, kadangi turto vertės sumažėjimo mastas didėja blogėjant realiosios ekonomikos padėčiai. Remdamosi šia informacija, kelios EEE valstybės aktyviai svarsto galimybę skirti paramą sumažėjusios vertės bankų turtui, kaip papildomą priemonę, taikytiną su kitomis priemonėmis.

3. Ilgesnio laikotarpio klausimai: bankų sektoriaus gyvybingumo atkūrimas ir valstybės finansų tvarumas

- 8) Paramos turtui priemonės turi būti parengtos ir įgyvendinamos taip, kad būtų veiksmingiausiai pasiekti neatidėliotini tikslai užtikrinti finansinį stabilumą ir paremti bankų skolinimo veiklą. Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia spręsti svarbų klausimą – įgyvendinant paramos turtui priemones, užtikrinti atitinkamą dalyvavimą nustatant tinkamas kainas ir sąlygas, taip pat, jei būtų reikalinga, padarant šį dalyvavimą privalomu. Tačiau pagrindinis dėmesys rengiant ir įgyvendinant paramos turtui priemones neturėtų būti skiriamas tik šiems neatidėliotiniams tikslams. Svarbu atsižvelgti ir į ilgesnio laikotarpio klausimus.
- 9) Jeigu paramos turtui priemonės nebus įgyvendinamos taip, kad būtų užkirstas kelias didelių konkurencijos tarp bankų (tiek ELPA valstybėse, tiek tarpvalstybiniu mastu) iškraipymų grėsmei pagal ELPA priežiūros institucijos valstybės pagalbos gaires, įskaitant prireikus paramos gavėjų restruktūrizavimą, EEE bankų sektorius struktūriškai susilpnės ir tai neigiamai atsileps platesnio masto ekonomikos gamybos potencialui. Be to, dėl šios priežasties galėtų būti reikalingas pakartotinis valstybės įsikišimas į šį sektorių ir dėl to vis labiau didėtų valstybės finansams tenkanti našta. Tokia rizika yra didelė, atsižvelgiant į galimą valstybės dalyvavimo mastą. Siekiant apriboti tokios ilgesnio laikotarpio žalos riziką, valstybės įsikišimas į bankų sektorių turėtų būti tikslingas ir vykdomas pasitelkiant tam tikro elgesio užtikrinimo priemones, kuriomis derinamos bankų paskatos ir viešosios politikos tikslai. Šios priemonės turėtų būti bendrų pastangų atkurti bankų sektoriaus gyvybingumą, remiantis būtinu restruktūrizavimu, dalis. Poreikis restruktūrizuoti bankų sektorių, kaip valstybės paramos atsvara, išsamiau aptariamasis 5 ir 6 skirsniuose kalbant apie valstybės pagalbos taisykles.
- 10) Svarstant paramos turtui priemonių rengimą ir įgyvendinimą, taip pat svarbu, kad ELPA valstybės atsižvelgtų į biudžetą. Remiantis bendro tikėtino turto nurašymo apskaičiavimais, paramos turtui biudžeto išlaidos – faktinės, galimos arba abiejų rūšių – galėtų būti didelės ir absoliučiais dydžiais, ir lyginant su ELPA valstybių BVP. Valstybės parama turtui (ir kitos priemonės) neturėtų būti tokio masto, kad dėl to kiltų problemų, susijusių su viešųjų finansų tvarumu, pvz., pernelyg didelis įsiskolinimas arba finansavimo problemos. Šie klausimai labai svarbūs dabartinėmis aplinkybėmis, didėjant biudžeto deficitui, didėjant valstybės skolos lygiam ir kylant sunkumams, susijusiems su valstybės obligacijų emisijomis.
- 11) Konkrečiau, ELPA valstybių biudžeto padėtis bus svarbus klausimas, renkantis turto, kuriam bus teikiama parama, valdymo priemonę, t. y. turto pirkimą, turto draudimą, turto pasirinkimo sandorį arba tokių priemonių derinį⁽²⁾. Įvairių paramos turtui metodų poveikis biudžeto patikimumui negali labai skirtis, nes finansų rinkose galimi nuostoliai bus greičiausiai panašiai diskontuoti⁽³⁾. Tačiau metodas, kuriuo remiantis reikia iš karto pirkti sumažėjusios vertės turtą, turėtų labiau tiesioginį poveikį biudžeto koeficientams ir valstybės finansavimui. Nors sumažėjusios vertės turto valdymo priemonės pasirinkimas yra kiekvienos ELPA valstybės atsakomybė, būtų galima apsvarstyti mišrius metodus, kuriais remiantis blogas turtas atskiriamas nuo bankų balansų atskirame subjekte (banko viduje

⁽¹⁾ Nuo 2007 m. vidurio iki 2009 m. pirmojo ketvirčio iš viso nurašyta 1 063 mlrd. USD turto, iš jo 737,6 mlrd. USD nurašė JAV esantys bankai ir 293,7 mlrd. USD – Europoje esantys bankai. Iš pastarųjų bankų 68 mlrd. USD turto nurašė Šveicarijos bankai. Nepaisant turto nurašymo masto, apie kurį jau pranešta, dabartiniais TVF duomenimis, bendri bankų nuostoliai, susiję su turto vertės sumažėjimu, greičiausiai pasieks 2 200 mlrd. USD. Šie apskaičiavimai paremti bendrai JAV išduotomis ir vertybiniais popieriais pakeistomis hipotekos, vartojimo ir bendrovių paskolomis ir nuo krizės pradžios jie nuolat didėja. Kai kurių rinkos analitikų nuomone, bendra nuostolių suma gali būti daug didesnė. Pavyzdžiui, Nouriel Roubini, kuris nuolat teigė, kad oficialūs apskaičiavimai yra per maži, dabar teigia, kad bendra nuostolių suma galėtų būti 3 600 mlrd. USD vien Jungtinėse Valstijose.

⁽²⁾ Šios priemonės išsamiau aptariamasis 2 priede.

⁽³⁾ Valstybei perkant turtą, nebūtinai reiškia, kad ilgesniu laikotarpiu bus patirta didelių biudžeto išlaidų, jeigu pakankama įsigyto turto dalis vėliau gali būti pelningai parduota (žr. JAV ir Švedijos pavyzdžius 2 priede). Tačiau kai valstybė perka turtą, tai reiškia, kad bus išlaidų biudžeto laikotarpio pradžioje, kurios padidintų bendrą valstybės skolą ir bendrus valstybės finansavimo reikalavimus. Valstybės skolos pakeitimo sumažėjusios vertės turtu metodą būtų galima taikyti, siekiant lengviau išspręsti su emisija susijusias veiklos problemas, tačiau nebūtų išvengta poveikio biudžeto koeficientams ir valstybės skolos pasiūlos padidėjimo rinkoje.

arba išorės įmonėje), kuris gautų tam tikros naudos iš vyriausybės garantijos. Toks metodas yra patrauklus, nes jis turi daug turto pirkimo metodo privalumų, kalbant apie pasitikėjimo bankų sistema atkūrimo perspektyvą, kartu jis riboja tiesioginį poveikį biudžetui.

- 12) Kalbant apie ribotus biudžeto išteklius, gali būti tikslinga paramos turtui priemonės daugiausia skirti keliems sisteminės svarbos bankams. Kai kuriose ELPA valstybėse bankams skirta parama turtui gali būti labai suvaržyta dėl esamų šių valstybių biudžeto suvaržymų ir (arba) jų bankų balanso dydžio, palyginti su BVP.

4. Bendro ir suderinto požiūrio EEE poreikis

- 13) Svarstant kai kurias paramos turtui priemonių rūšis, reikia suderinti neatidėliotinus tikslus užtikrinti finansinį stabilumą ir bankų skolinimo veiklą su poreikiu ilgesniu laikotarpiu išvengti žalos EEE bankų sektoriui, EEE rinkai ir platesnio masto ekonomikai. Veiksmingiausiai tai galima įgyvendinti bendru ir suderintu EEE požiūriu, siekiant šių plataus masto tikslų:

— didinti pasitikėjimą rinka, parodyti, kad EEE mastu galima veiksmingai spręsti finansų krizės problemą, ir kuriant teigiamo poveikio EEE valstybėse ir platesnio masto finansų rinkose perspektyvą,

— riboti neigiamą poveikį EEE valstybėse tokiu atveju, kai vienai EEE valstybei pradėjus pirmajai taikyti paramos turtui priemones, kitos EEE valstybės pradeda jausti spaudimą imtis tų pačių veiksmų ir dėl to gali pradėti varžytis tarpusavyje dėl subsidijų,

— apsaugoti EEE finansinių paslaugų rinką, užtikrinant, kad būtų nuosekliai taikomos EEE valstybių priimtos paramos turtui priemonės, ir nesiimti finansinio protekcionizmo,

— užtikrinti, kad būtų laikomasi valstybės pagalbos kontrolės ir kitų teisinių reikalavimų, toliau garantuojant paramos turtui priemonių nuoseklumą ir mažinant konkurencijos iškraipymus bei moralinės žalos riziką.

- 14) EEE valstybių veiksmus reikėtų koordinuoti tik bendrai ir tą būtų galima daryti pakankamai lanksčiai pritaikant priemones konkrečioms kai kurių bankų atvejams. Jeigu nebus pakankamo *ex ante* koordinavimo, daugumai šių tikslų pasiekti reikės papildomos valstybės pagalbos kontrolės *ex post*. Todėl bendros gairės dėl paramos priemonių pagrindinių požymių turėtų padėti sumažinti poreikį koreguoti ir tikslinti atlikus vertinimą pagal valstybės pagalbos taisykles. Tokios gairės pateikiamos tolesniuose skirsniuose.

5. Gairės dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo paramos turtui priemonėms

- 15) Bankai paprastai turi įvertinti įsigyjamo turto riziką ir būti tikri, kad galės padengti bet kokius susijusius nuostolius ⁽¹⁾. Tačiau galima laikyti, kad parama turtui gali sustiprinti finansinį stabilumą. Viešosios paramos turtui priemonės yra valstybės pagalba, nes pagalbą gaunančiam bankui nereikia nei užfiksuoti nuostolio, nei sudaryti rezervo galimam nuostoliui dėl sumažėjusios vertės turto padengti (arba jam už tai kompensuojama) ir (arba) šios priemonės suteikia galimybę panaudoti reguliuojamą kapitalą kitais tikslais. Visų pirma tai būtų tokiu atveju, kai sumažėjusios vertės turtas perkamas arba apdraudžiamas didesne nei rinkos verte arba jeigu garantijos kaina valstybei nekompensuojama už jos galimą didžiausią išpareigojimą pagal garantiją ⁽²⁾.

- 16) Tačiau bet kokia pagalba, kuri teikiama paramos turtui priemonėms, turėtų atitikti bendruosius būtinumo, proporcingumo ir konkurencijos iškraipymo sumažinimo principus. Tokia pagalba susijusi su dideliais pagalbą gaunančių bei jos negaunančių bankų ir pagalbą gaunančių bankų, kurių pagalbos poreikiai skiriasi, konkurencijos iškraipymais. Iš esmės patikimi, bet pagalbos negaunantys bankai gali jaustis įpareigoti kreiptis dėl valstybės įsikišimo, kad išlaikytų konkurencingą padėtį rinkoje. Tarp EEE valstybių gali kilti panašių konkurencijos iškraipymų ir jos gali pradėti varžytis tarpusavyje dėl subsidijų (stengdamosi išgelbėti savo bankus, nepaisydamos poveikio bankams kitose EEE valstybėse) bei žengti link finansinio protekcionizmo ir vidaus rinkos suskaidymo. Todėl dalyvavimą paramos turtui projekte turėtų lemti aiškiai apibrėžti ir objektyvūs kriterijai, siekiant neleisti kai kuriems bankams pasinaudoti nepagrįstu pranašumu.

⁽¹⁾ Paprastai bankai turi įvairių rūšių turto: grynųjų pinigų, finansinio turto (trumpalaikių išdo vertybinių popierių, skolos vertybinių popierių, nuosavybės vertybinių popierių, prekiaujamų paskolų ir biržos prekių), išvestinių priemonių (apsikeitimo ir pasirinkimo sandorių), paskolų, finansinių investicijų, nematerialiojo turto, nekilnojamojo turto, įrangos ir įrenginių. Nuostolių galima patirti, kai turtas parduodamas už mažesnę vertę nei balansinė vertė, kai turto vertė sumažinama ir sukuriamas rezervas galimiems nuostoliams padengti arba *ex post*, kai suėjus terminui įplaukų srautai yra mažesni nei balansinė vertė.

⁽²⁾ Laikoma, kad garantija yra valstybės pagalba, kai pagalbą gaunantis bankas negali rasti rinkoje nepriklausomo privataus veiklos vykdytojo, kuris būtų pasirošęs suteikti panašią garantiją. Valstybės pagalbos dydis yra didžiausias grynas valstybės išpareigojimas.

- 17) ELPA priežiūros institucija (toliau – Institucija) nustatė valstybės pagalbos taisyklių, ypač EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies b punkto, taikymą bet kuriai paramos bankams priemonei, kiek tai susiję su pasauline finansų krize, reglamentuojančius principus savo Finansų įstaigų gairėse ⁽¹⁾. Vėliau Institucija pateikė išsamesnes gaires dėl praktinio šių principų taikymo atkuriant kapitalą naujajame Valstybės pagalbos gairių skyriuje ⁽²⁾. Tais pačiais principais grindžiamose toliau pateikiamose gairėse nurodomi pagrindiniai paramos turtui priemonių arba programų požymiai, kurie nulemia jų veiksmingumą ir poveikį konkurencijai. Šios gairės vienodai taikomos visiems bankams, kuriems suteikiama parama turtui, nepriklausomai nuo jų individualios padėties, tačiau praktiškai jos gali būti taikomos skirtingai, priklausomai nuo pagalbos gavėjo rizikos pobūdžio ir gyvybingumo. Šių gairių principai taikomi *mutatis mutandis*, kai dvi ar daugiau ELPA valstybių derina priemones, kad tarpvalstybiniais bankams suteiktų paramą turtui.
- 18) Šių gairių tikslas – nustatyti suderintus principus ir sąlygas, siekiant kuo labiau užtikrinti paramos turtui priemonių veiksmingumą EEE rinkoje, atsižvelgiant į ilgalaikį tikslą atkurti normalias rinkos sąlygas, kartu toliau pakankamai lanksčiai veikiant, kad individualiai arba nacionaliniu lygiu būtų atsižvelgiama į konkrečius požymius arba būtų teikiamos papildomos priemonės ar procedūros finansinio stabilumo tikslais. Todėl veiksmingomis paramos turtui priemonėmis turėtų būti palaikomas realiosios ekonomikos kreditavimas.
- 5.1. *Tinkamas problemos nustatymas ir sprendimų variantai: visiškas ex ante skaidrumas, sumažėjusios vertės atskleidimas ir išankstinis reikalavimus atitinkančių bankų vertinimas*
- 19) Bet kuri paramos turtui priemonė turi būti grindžiama aiškiai nustatytu su turtu susijusių banko problemų dydžiu, jo tikru mokumu iki paramos suteikimo ir jo gyvybingumo atkūrimo perspektyva, tinkamai atsižvelgiant į visas galimas alternatyvas, siekiant palengvinti būtiną restruktūrizavimo procesą, užkirsti kelią visų dalyvių paskatų iškraipymui ir neiššvaistyti valstybės išteklių, jei nebūtų prisidėta prie įprastos realiosios ekonomikos kreditavimo veiklos atkūrimo.
- 20) Todėl siekiant sumažinti riziką, kad tų pačių pagalbos gavėjų atžvilgiu reikės pakartotinio valstybės įsikišimo, turėtų būti laikomasi šių kriterijų, kaip būtinos sąlygos, norint pasinaudoti parama turtui:
- reikalavimus atitinkantys bankai, kurie kreipiasi dėl pagalbos, turėtų būti *ex ante* visiškai skaidrūs ir atskleisti sumažėjusią turto, kuriam bus teikiamos paramos priemonės, vertę, remdamiesi atitinkamu vertinimu, kurį patvirtina pripažinti nepriklausomi ekspertai ir susijusi priežiūros institucija ir kuris atitinka 5.5 skirsnyje išdėstytus vertinimo principus ⁽³⁾. Sumažėjusi vertė turėtų būti atskleidžiama iki valstybės įsikišimo. Reikėtų nustatyti pagalbos dydį ir banko nuostolius, patirtus perdavus turtą ⁽⁴⁾,
  - konkretaus banko paraiškoje dėl pagalbos turėtų būti išsamiai apžvelgta to banko veikla ir balansas, siekiant įvertinti banko kapitalo pakankamumą ir jo gyvybingumo perspektyvą (gyvybingumo apžvalga). Ši apžvalga turi būti atliekama tada, kai tvirtinamas sumažėjusios vertės turtas, kuriam taikoma paramos turtui programa, tačiau atsižvelgiant į apžvalgos apimtį, ji galėtų būti baigta po to, kai bankas pradės įgyvendinti paramos turtui programą. Apie gyvybingumo apžvalgos rezultatus pranešama Institucijai ir į juos bus atsižvelgiama vertinant būtinas tolesnes priemones (žr. 6 skirsnį).
- 5.2. *Valstybės, akcininkų ir kreditorių išlaidų, susijusių su sumažėjusios vertės turtu, dalijimasis*
- 21) Paprastai bankai turėtų prisiimti su sumažėjusios vertės turtu susijusius nuostolius iki didžiausios ribos. Pirmiausia, tuo tikslu būtinas visiškas *ex ante* skaidrumas ir informacijos atskleidimas, taip pat teisingas turto vertinimas iki valstybės įsikišimo ir teisingas atlygis valstybei už bet kokios rūšies paramos turtui priemonę, siekiant užtikrinti
- ⁽¹⁾ Institucijos valstybės pagalbos gairių „Valstybės pagalbos taisyklių taikymas finansų įstaigoms skirtoms priemonėms dėl dabartinės pasaulinės finansų krizės“ VIII dalis, nepaskelbta OL L 17, 2011 1 20, p. 1, ir EEE priede Nr. 3, 2011 1 20, p. 1. Atnaujinta Institucijos valstybės pagalbos gairių versija skelbiama Institucijos svetainėje <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.
- ⁽²⁾ Institucijos valstybės pagalbos gairių „Finansų įstaigų kapitalo atkūrimas esant dabartinei finansų krizei: pagalbos apribojimas iki mažiausios būtinos sumos ir apsaugos priemonės nuo netinkamo konkurencijos iškraipymo“ VIII dalis, nepaskelbta OL L 17, 2011 1 20, p. 1, ir EEE priede Nr. 3, 2011 1 20, p. 1. Atnaujinta Institucijos valstybės pagalbos gairių versija skelbiama Institucijos svetainėje <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.
- ⁽³⁾ Nepažeidžiant būtinybės paviešinti paramos turtui priemonės poveikį balansui, įskaitant tinkamą pasidalijimą tenkančia našta, terminus „skaidrumas“ ir „visiškais atskleidimas“ reikėtų suprasti kaip skaidrumą nacionalinių valdžios institucijų, susijusių nepriklausomų ekspertų ir Institucijos atžvilgiu.
- ⁽⁴⁾ Pagalbos dydis atitinka turto perdavimo vertės (paprastai grindžiamos realiąja turto ekonomine verte) ir rinkos kainos skirtumą. Šiame skyriuje patirti nuostoliai atitinka turto perdavimo vertės ir jo balansinės vertės skirtumą. Faktiniai nuostoliai paprastai bus žinomi tik *ex post*.

atitinkamą akcininkų atsakomybę ir išlaidų dalijimąsi, nepriklausomai nuo to, koks konkretus modelis pasirinktas. Sujungus šiuos elementus, turėtų būti darniai dalijamasi našta, susijusia su įvairių rūšių valstybės parama, atsižvelgiant į konkrečius skiriamuosius įvairių rūšių pagalbos požymius ⁽¹⁾.

- 22) Jei tinkamai įvertinus turtą ir teisingai nustatčius nuostolius ⁽²⁾ susidarytų techninio nemokumo padėtis be valstybės įsikišimo, reikėtų pradėti banko administravimo procedūrą arba jį likviduoti pagal EEE ir nacionalinę teisę. Tokiomis aplinkybėmis siekiant išlaikyti finansinį stabilumą ir pasitikėjimą, tinkama priemonė gali būti obligacijų turėtojams suteikiama apsauga arba garantijos ⁽³⁾.
- 23) Kai dėl finansinio stabilumo priežasčių ⁽⁴⁾ nepatartina pradėti banko administravimo procedūros arba tinkamai jį likviduoti, bankams galėtų būti skiriama iki mažiausio dydžio ribota pagalba suteikiant garantijas arba nuperkant turtą, kad bankai galėtų toliau veikti tam tikrą laikotarpį, būtiną restruktūrizavimo arba tinkamo likvidavimo planui parengti. Tokiais atvejais akcininkai taip pat turėtų prisiimti nuostolius bent jau tol, kol bus pasiektos kapitalo pakankamumo reguliuojamosios ribos. Taip pat galima apsvarstyti nacionalizavimo galimybes.
- 24) Kai neįmanoma visiškai pasidalyti naštos *ex ante*, reikėtų pareikalauti, kad bankas vėliau prisidėtų padengiant nuostolius arba riziką, pvz., lėšų susigrąžinimo išlygomis arba draudimo programos atveju „pirmojo nuostolio“, kurį prisiims bankas (paprastai ne mažiau kaip 10 %), išlyga ir „likutinio nuostolio pasidalijimo“ išlyga, kuria bankas dalyvauja prisiimant papildomų nuostolių procentinę dalį (paprastai ne mažiau kaip 10 %) ⁽⁵⁾.
- 25) Paprastai kuo mažesnis išankstinis įnašas, tuo didesnis turi būti vėlesnis akcininkų įnašas konvertuojant valstybės nuostolius į banko akcijas ir (arba) suteikiant papildomų kompensacinių priemonių, kad būtų apribotas konkurencijos iškraipymas įvertinant būtiną restruktūrizavimą.

5.3. Bankų paskatų dalyvauti gaunant paramą turtui derinimas su viešosios politikos tikslais

- 26) Paprastai pagal paramos sumažėjusios vertės turtui programas turėtų būti suteikiamas iki šešių mėnesių užsiregistravimo laikotarpis nuo tos dienos, kai valstybė pradeda vykdyti programą. Tai apribos stimulą bankams vilkinti būtiną informacijos atskleidimą, tikintis vėliau gauti didesnę paramą, ir padės greičiau spręsti bankų problemas, kol ekonomikos nuosmukis dar labiau neapsunkino padėties. Per šešių mėnesių laikotarpį bankai sugebėtų pateikti reikalavimus atitinkančio turto krepšelius, kuriems bus teikiamos paramos turtui priemonės su pratęsimo galimybe ⁽⁶⁾.
- 27) Gali prireikti sukurti atitinkamus mechanizmus, siekiant užtikrinti, kad bankai, kuriems labiausiai reikia paramos turtui, dalyvautų valstybės priemonėje. Tokie mechanizmai galėtų apimti privalomą dalyvavimą programoje ir turėtų apimti bent jau privalomą informacijos atskleidimą priežiūros institucijoms. Visiems bankams taikomas įpareigojimas atskleisti su turto susijusių problemų dydį padės aiškiau nustatyti paramos turtui programos ELPA valstybių lygmeniu poreikį ir būtiną mastą.
- 28) Kai dalyvavimas nėra privalomas, programą gali sudaryti atitinkamos paskatos (pavyzdžiui, varantų arba teisių esamiems akcininkams suteikimas, kad jie ateityje galėtų dalyvauti lengvatinėmis sąlygomis pritraukiant privatų kapitalą), padedančios bankams lengviau priimti sąlygas nenukrypstant nuo skaidrumo ir informacijos atskleidimo, sąžiningo vertinimo ir dalijimosi našta principų.
- 29) Dalyvauti pasibaigus šešių mėnesių laikotarpiui bus galima tik išimtinėmis ir nenumatytomis aplinkybėmis, už kurias bankas nėra atsakingas ⁽⁷⁾, ir griežtesnėmis sąlygomis, pavyzdžiui, mokant didesnę atlygį valstybei ir (arba) esant didesnėms kompensacinėms priemonėms.

⁽¹⁾ Paramos turtui priemonės galima iš dalies palyginti su kapitalo injekcijomis, nes jos suteikia nuostolių prisiėmimo mechanizmą ir turi reguliuojamąjį kapitalo poveikį. Tačiau paramos turtui priemonių atveju valstybė paprastai patiria didesnę riziką, susijusią su specialiu sumažėjusios vertės turto portfeliu, kai nėra tiesioginio įnašo iš kitos banko pajamas uždirbančios veiklos ir lėšų ir kai viršijamas jos galimas į banką įdėtas kapitalas. Atsižvelgiant į didesnę riziką nei naudą, atlygis už paramą turtui paprastai turėtų būti didesnis nei kapitalo injekcijų atveju.

⁽²⁾ Lyginant turto balansinę vertę ir jo perdavimo vertę (t. y. realiąją turto ekonominę vertę).

⁽³⁾ Tačiau akcininkų apsauga paprastai turėtų būti neištraukiama. Žr. Komisijos sprendimus NN 39/08 (Danija, pagalba *Roskilde Bank* likviduoti) ir NN 41/08 (Jungtinė Karalystė, sanavimo pagalba *Bradford & Bingley*).

⁽⁴⁾ Taip gali būti, kai vykstant administravimo ar teisminei procesą arba tinkamai likviduojant banką, dėl banko dydžio arba veiklos rūšies būtų sunku suvaldyti padėtį be pavojingo sisteminio poveikio kitoms finansų įstaigoms arba realiosios ekonomikos kreditavimui. Šiuo atžvilgiu reikėtų pinigų ir (arba) priežiūros institucijos pateisinimo.

⁽⁵⁾ Kiti veiksniai, pavyzdžiui, didesnis atlygis, gali turėti įtakos atitinkamam lygiui. Be to, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad *ex post* kompensacijos gali būti teikiamos tik kelerius metus po to, kai pradėdama taikyti priemonę, ir todėl dėl jų gali nepatenkinamai užsistėti netikrumas dėl sumažėjusios vertės turto vertinimo. Lėšų susigrąžinimo išlygos, grindžiamos *ex ante* vertinimu, atveju šios problemos nebūtų.

⁽⁶⁾ Užregistruoto dalyvauti turto, kurio terminas gali sueiti vėliau, atvejis.

⁽⁷⁾ Nenumatytos aplinkybės – tai aplinkybės, kurių bendrovės vadovybė jokiū būdu negalėjo numatyti, priimdama sprendimą nedalyvauti paramos turtui programoje per užsiregistravimo laikotarpį, ir kurios neatsiranda dėl bendrovės vadovybės aplaidumo ar klaidos arba dėl grupės, kuriai priklauso bendrovė, sprendimų. „Išimtinės aplinkybės“ reikia suprasti kaip išimtinės neatsižvelgiant į dabartinę krizę. ELPA valstybės, norėdamos remtis tokiais aplinkybėmis, turi pateikti Institucijai visą būtiną informaciją.

- 30) Galimybė gauti paramą turtui visada turėtų priklausyti nuo keleto atitinkamų elgesio suvaržymų. Visų pirma pagalbą gaunantiems bankams turėtų būti taikomos apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad paramos kapitalo poveikis būtų panaudojamas kreditavimui, siekiant atitinkamai ir nediskriminuojant patenkinti paklausą pagal komercinius kriterijus, o ne augimo strategijai finansuoti (visų pirma patikimiems bankams išgyti), pakenkiant konkurentams.
- 31) Taip pat reikėtų apsvaistyti dividendų politikos apribojimus ir viršutines vadovų atlyginimo ribas. Specialią elgesio suvaržymų struktūrą reikėtų nustatyti remiantis proporcingumo įvertinimu, atsižvelgiant į įvairius veiksnius, dėl kurių gali tekti vykdyti restruktūrizavimą (žr. 6 skirsnį).

5.4. Turto atitikimas reikalavimams

- 32) Nustatant turto, atitinkančio reikalavimus paramai gauti, grupę, reikia rasti pusiausvyrą tarp tikslo užtikrinti neatitinkantį finansinį stabilumą ir poreikio užtikrinti grįžimą prie įprasto rinkos veikimo per vidutinį laikotarpį. Turtas, kuris paprastai vadinamas „blogu“ turtu (pvz., JAV hipoteka užtikrinti vertybiniai popieriai, susijusios apsidraudimo priemonės ir išvestinės priemonės), dėl kurio kilo finansų krizė ir kuris didžia dalimi tapo nelikvidus arba labai sumažinta jo vertė, labiausiai lėmė su bankų gyvybingumu susijusį netikrumą ir skepticizmą. Apribojant reikalavimus atitinkančio turto grupę tokiu turtu, sumažėtų valstybės galimų nuostolių rizika ir būtų prisidėta užkertant kelią konkurencijos iškreipimams ⁽¹⁾. Tačiau per daug siauro masto paramos priemone gali nepavykti atkurti pasitikėjimo bankų sektoriumi, atsižvelgiant į skirtumus tarp konkrečių problemų, kurių patiria įvairios EEE valstybės ir bankai, ir masto, kuriuo vertės sumažėjimo problema persidavė kitam turtui. Ši klausimą reikėtų spręsti pragmatiškai ir lanksčiai – taip būtų užtikrinta, kad kitam turtui atitinkamu mastu ir tinkamai pagrįstais atvejais taip pat galėtų būti teikiamos paramos priemonės.
- 33) Siekiant nustatyti turtą, atitinkantį reikalavimus paramos priemonėms gauti, būtinas bendras ir suderintas EEE požiūris, kad būtų užkirstas kelias konkurencijos iškreipimams tarp EEE valstybių ir EEE bankų sektoriuje ir kad būtų ribojamos paskatos tarpvalstybiniais bankams iš skirtingų nacionalinių paramos priemonių išsirinkti jiems palankiausias. Siekiant užtikrinti nuoseklumą nustatant reikalavimus atitinkantį turtą įvairiose EEE valstybėse, reikėtų nustatyti turto kategorijas („krepšelius“), parodančias esamo vertės sumažėjimo mastą. Išsamesnės šių kategorijų apibrėžimo gairės pateiktos 3 priede. Naudojant tokias turto kategorijas, būtų lengviau palyginti EEE bankus ir jų rizikos pobūdį. ELPA valstybės tuomet turėtų nuspręsti, kokios kategorijos turtas būtų aprėptas ir koku mastu, atsižvelgdamos į Institucijos atliktą pasirinkto turto vertės sumažėjimo apžvalgą.
- 34) Reikėtų proporcingo požiūrio, kad ELPA valstybė, kurios bankų sektorių papildomai paveikė kiti veiksniai, dėl kurių masto gali kilti grėsmė finansiniam stabilumui (pavyzdžiui, burbulo sprogdimas nekilnojamojo turto rinkoje), tinkamai argumentavusi be kiekybinių apribojimų galėtų išplėsti turto tinkamumo sąvoką, kad ji apimtų tiksliai apibrėžtą kategorijų turtą, susijusį su sisteminėmis grėsmėmis.
- 35) Būtų galima numatyti papildomą lankstumo galimybę, siekiant padėti bankams spręsti sumažėjusios vertės turto, kuris neatitinka pirmiau nurodytų atitikimo reikalavimų, problemą, nepateikiant specialaus pagrindimo ir neviršijant 10–20 % viso atitinkamo banko, kuriam taikomas paramos mechanizmas, turto, atsižvelgiant į skirtingas įvairių ELPA valstybių ir bankų aplinkybes. Tačiau turtui, kurio vertės šiuo metu negalima laikyti sumažėjusia, neturėtų būti taikoma paramos programa. Parama turtui neturėtų būti neribotos trukmės draudimo priemonė nuo būsimų nuosmukio pasekmių.
- 36) Paprastai kuo platesni atitikimo reikalavimams kriterijai ir kuo didesnė susijusio turto proporcija banko portfelyje, tuo visapusiškesnis turės būti restruktūrizavimas ir priemonės, siekiant išvengti netinkamo konkurencijos iškreipimo. Bet kuriuo atveju Institucija nelaikys, kad turtas atitinka reikalavimus paramos priemonėms gauti, kai jis įtrauktas į pagalbą gaunancio banko balansą po konkrečios galutinės datos prieš paskelbiant apie paramos programą ⁽²⁾. Kitaip pasielgus, galėtų kilti turto arbitražo pavojus ir nepriimtina moralinės žalos rizika, suteikiant paskatą bankams susilaikyti nuo tinkamo rizikos vertinimo ateityje teikiant paskolas ir vykdant kitas investicijas, ir taip pasikartotų tos pačios klaidos, kurios lėmė dabartinę krizę ⁽³⁾.

5.5. Turto, atitinkančio paramos reikalavimus, vertinimas ir kainos nustatymas

- 37) Teisingas ir nuoseklus turto, įskaitant sudėtingesnę ir mažiau likvidų turtą, vertinimo metodas yra labai svarbus, siekiant užkirsti kelią netinkamam konkurencijos iškreipimui ir EEE valstybių varžymuisi tarpusavyje dėl subsidijų.

⁽¹⁾ Atrodo, tokį metodą JAV pasirinko Citigroup ir Bank of America.

⁽²⁾ Paprastai Institucija laiko, kad vienoda ir objektyvi galutinė data, pvz., 2008 m. pabaiga, užtikrins vienodas sąlygas bankams ir EEE valstybėms.

⁽³⁾ Valstybės paramos, susijusios su būsimu turto rizika, klausimas prirėkus gali būti sprendžiamas remiantis Institucijos valstybės pagalbos gairėmis, visų pirma skyriumi apie valstybės garantijas ir skyriumi apie laikinąją valstybės pagalbos priemonių sistemą siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis.

Vertinimas turi būti atliekamas pagal bendrą metodiką, nustatytą EEE lygmeniu, ir Institucija turi jį *ex ante* koordinuoti ELPA valstybėse, kad užtikrintų didžiausią paramos turtui priemonės veiksmingumą ir sumažintų iškraipymo bei žalingo arbitražo riziką, su kuria visų pirma susiduria tarpvalstybiniai bankai. Siekiant atsižvelgti į konkrečias aplinkybes, susijusias, pavyzdžiui, su laiku gaunamais svarbiais duomenimis, gali tekti panaudoti alternatyvius metodus su sąlyga, kad jos bus tokios pat skaidrios. Bet kuriuo atveju reikalavimus atitinkantys bankai turėtų kasdien vertinti savo portfelius, reguliariai ir dažnai atskleisti informaciją nacionalinėms institucijoms ir savo priežiūros institucijoms.

- 38) Kai įvertinti turtą labai sudėtinga, gali būti apsvarstyta galimybė taikyti alternatyvius metodus, pavyzdžiui, sukurti „gerą banką“, kad valstybė pirktų gerą, o ne sumažėjusios vertės turtą. Alternatyvus variantas gali būti valstybei įsigyti banką (įskaitant nacionalizavimą), siekiant ilgainiui atlikti vertinimą vykdant restruktūrizavimą arba tinkamai jį likviduojant, taip pašalinant bet kokią abejonę dėl tikros susijusio turto vertės ⁽¹⁾.
- 39) Pirma, kai įmanoma, turtą reikėtų vertinti dabartine jo rinkos verte. Apskritai bet koks turto, kuriam taikoma programa, perdavimas, kai turto vertė viršija rinkos kainą, yra valstybės pagalba. Tačiau dabartinė rinkos vertė gali visiškai skirtis nuo to turto balansinės vertės dabartinėmis aplinkybėmis arba jos gali nebūti, jeigu nėra rinkos (kai kurio turto vertė iš tikrųjų gali būti lygi net nuliui).
- 40) Antra, atsižvelgiant į paramos turtui programą, sumažėjusios vertės turtui priskiriama vertė (perdavimo vertė) bus neišvengiamai didesnė už rinkos kainas, kad būtų pasiektas paramos poveikis. Siekdama užtikrinti nuoseklų pagalbos suderinamumo vertinimą, Institucija laikytų, kad perdavimo vertė, parodanti ilgalaikę turto ekonominę vertę (realiąją ekonominę vertę), remiantis pinigų srautais ir ilgesniais terminais, yra priimtina vertė, nurodanti pagalbos dydžio suderinamumą kaip būtina minimumą. Reikės apsvarstyti galimybę taikyti vienodą tam tikrų kategorijų turto vertės sumažinimą, siekiant suvienodinti realiąją turto, kurį įvertinti taip sudėtinga, kad praktiškai neįmanoma patikimai prognozuoti, kaip jis kės artimoje ateityje, ekonominę vertę.
- 41) Todėl turto pirkimo arba turto draudimo priemonių ⁽²⁾ atveju perdavimo vertė turėtų būti grindžiama to turto realiąja ekonomine verte. Be to, turi būti užtikrintas atitinkamas atlygis valstybei. Kai ELPA valstybės nusprendžia, kad reikia – visų pirma siekiant išvengti techninio nemokumo – taikyti turto perdavimo vertę, kuri viršija jo realiąją ekonominę vertę, priemonės pagalbos elementas yra atitinkamai didesnis. Tai gali būti priimtina tik tuo atveju, jeigu vykdomas didelio masto restruktūrizavimas ir nustatomos sąlygos, kuriomis remiantis vėliau bus galima susigrąžinti šią papildomą pagalbą, pavyzdžiui, nustatant lėšų susigrąžinimo mechanizmus.
- 42) Vertinimo procesui, taikant tiek rinkos vertę, tiek realiąją ekonominę vertę, taip pat valstybės atlygiui turėtų būti taikomi tie patys pagrindiniai principai ir procesai, išvardyti 4 priede.
- 43) Vertindama ELPA valstybių pateiktus paramos turtui priemonių vertinimo metodus ir jų įgyvendinimą kai kuriais atvejais, Institucija gali konsultuotis su vertinimo ekspertais ⁽³⁾. Institucija taip pat remsis esamų ES lygmens įstaigų patirtimi, kad užtikrintų vertinimo metodikų nuoseklumą.

5.6. Turto, kuriam taikomos paramos priemonės, valdymas

- 44) ELPA valstybės gali pasirinkti tinkamiausią modelį iš 4 skirsnyje nurodytų variantų, kad padėtų bankams spręsti su turtu susijusią problemą, atsižvelgdamos į sumažėjusios vertės turto problemos mastą, kai kurių susijusių bankų padėtį ir biudžetą. Valstybės pagalbos kontrolės tikslas – užtikrinti, kad pasirinkto modelio požymiai būtų tokie, kad būtų užtikrintas vienodų sąlygų taikymas ir užkirstas kelias netinkamam konkurencijos iškraipymui.
- 45) Nors konkretūs pagalbos priemonės kainų nustatymo mechanizmai gali skirtis, jų skiriamieji bruožai neturėtų pastebimai paveikti tinkamo valstybės ir paramą gaunančių bankų dalijimosi tenkančia našta. Remiantis tinkamu vertinimu, bendru turto valdymo bendrovės finansavimo mechanizmu, draudimu arba mišriu sprendimo variantu turėtų būti užtikrinta, kad bankas turėtų prisiimti tokią pačią nuostolių dalį. Šiuo atžvilgiu galima apsvarstyti galimybę taikyti lėšų susigrąžinimo išlygas. Apskritai visomis programomis turi būti užtikrinta, kad paramą gaunantys bankai prisiimtų nuostolius, patirtus perduodant turtą (žr. 50 punktą ir 11 išnašą).
- 46) Kad ir koks būtų modelis, siekiant padėti bankams lengviau atkurti gyvybingumą ir užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams, reikia užtikrinti aiškų funkcinį ir organizacinį paramą gaunančio banko ir jo sumažėjusios vertės turto atskyrimą, visų pirma jų vadovybės, darbuotojų ir klientų atžvilgiu.

⁽¹⁾ Tai būtų, pavyzdžiui, tokiu atveju, jeigu valstybė pakeistų turtą vyriausybės obligacijomis už jų nominaliosios vertės sumą, bet gautų neapibrėžtuosius banko kapitalo variantus, kurių vertė priklauso nuo galimos sumažėjusios vertės turto pardavimo kainos.

⁽²⁾ Draudimo priemonės atveju perdavimo vertė suvokiama kaip draudimo suma.

⁽³⁾ Institucija remsis tokių vertinimo ekspertų nuomone, panašiai kaip kitų valstybės pagalbos procedūrų atveju, kai ji turi galimybę remtis išorės ekspertais.

5.7. Procedūriniai aspektai

- 47) 5 priede pateikiami išsamūs nurodymai dėl šių valstybės pagalbos procedūros gairių, susiję tiek su pradiniu pranešimu apie pagalbą, tiek su restruktūrizavimo planų, jei jų prireikia, vertinimu.

6. Tolesnės priemonės – restruktūrizavimas ir gyvybingumo atkūrimas

- 48) Pirmiau nurodyti principai ir sąlygos sudaro paramos turtui priemonių rengimo sistemą, atitinkančią valstybės pagalbos taisykles. Šiomis aplinkybėmis valstybės pagalbos taisyklių tikslas – užtikrinti minimalią ir mažiausiai iškraipiančią paramą, siekiant pašalinti bankams tenkančią riziką, susijusią su atskira turto kategorija, kad būtų parengtas tvirtas pagrindas atkurti ilgalaikį gyvybingumą be valstybės paramos. Nors sumažėjusios vertės turto tvarkymas pagal pirmiau minėtus principus yra būtinas žingsnis, siekiant atkurti bankų gyvybingumą, nepakanka vien tik pasiekti šį tikslą. Nelygu konkreti bankų padėties ir požymiai, jie turės imtis atitinkamų jiems naudingų priemonių, kad išvengtų pasikartojančių panašių problemų ir užtikrintų ilgalaikį pelningumą.
- 49) Pagal valstybės pagalbos taisykles, visų pirma tas, kurios susijusios su sanavimo ir restruktūrizavimo pagalba, tokia parama turtui prilygsta struktūrinei operacijai ir reikia atidžiai įvertinti tris sąlygas: i) pakankamą paramos gavėjo dalyvavimą, dalijantis sumažėjusios vertės turto programos išlaidas; ii) tinkamus veiksmus, siekiant užtikrinti gyvybingumo atkūrimą; ir iii) būtinas priemones konkurencijos iškraipymui panaikinti.
- 50) Pirmąją sąlygą paprastai reikėtų patenkinti vykdant pirmesniuose skyriuose nurodytus reikalavimus, visų pirma informacijos atskleidimo, vertinimo, kainos nustatymo ir dalijimosi tenkančia našta. Tai užtikrins, kad paramos gavėjo indėlis padengtų bent jau visus nuostolius, patirtus perduodant turtą valstybei. Kai to iš esmės neįmanoma padaryti, pagalba vis dar gali būti patvirtinta išimties būdu su sąlyga, kad taikomi griežtesni reikalavimai, kaip kitų dviejų sąlygų atveju.
- 51) Reikalavimai gyvybingumui atkurti ir priemonės konkurencijos iškraipymui panaikinti bus nustatomos kiekvienu atveju atskirai. Kalbant apie antrąją sąlygą, poreikį atkurti ilgalaikį gyvybingumą, reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad parama turtui gali padėti pasiekti šį tikslą. Gyvybingumo apžvalgoje po išsamaus galimų rizikos veiksnių įvertinimo ir aptarimo ⁽¹⁾ turėtų būti patvirtintas faktinis ir būsimas banko kapitalo pakankamumas.
- 52) Gavus pradinę paramos turtui priemonių patvirtinimą, Institucijos atliekamą būtino restruktūrizavimo masto vertinimą lems šie kriterijai: Institucijos valstybės pagalbos gairėse dėl bankų kapitalo atkūrimo nustatyti kriterijai, banko turto, kuriam taikoma parama, proporcija; tokio turto perdavimo kaina, palyginti su rinkos kaina; konkretūs suteiktos paramos sumažėjusios vertės turtui požymiai; bendras valstybės rizikos, susijusios su banko turtu, įvertintu pagal riziką, dydis; paramą gaunančio banko problemų pobūdis ir kilmė bei banko verslo modelio ir investavimo strategijos patikimumas. Taip pat bus atsižvelgiama į bet kokią papildomai suteiktą valstybės garantiją arba valstybės atkuriamą kapitalą, siekiant susidaryti išsamų paramą gaunančio banko padėties vaizdą ⁽²⁾.
- 53) Siekiant ilgalaikio gyvybingumo, reikia, kad bankas gebėtų išsilaikyti be valstybės paramos, tai reiškia, kad reikia turėti aiškius planus, kaip išpirkti gautą valstybės kapitalą ir atsakyti valstybės garantijų. Nelygu šio vertinimo rezultatai, vykdant restruktūrizavimą reikės išsamiai apžvelgti banko strategiją ir veiklą, įskaitant, pavyzdžiui, koncentravimąsi į pagrindinę veiklą, verslo modelių perorientavimą, verslo padalinių ir (arba) pavaldžiųjų įmonių uždarymą arba pardavimą, turto ir išpareigojimų valdymo ir kitus pokyčius.
- 54) Bus laikoma, kad išsamaus restruktūrizavimo reikia tada, kai atitinkamas sumažėjusios vertės turto vertinimas pagal 5.5 skirsnyje ir 4 priede išdėstytus principus, neįsikišus valstybei, lemtų neigiamą nuosavą kapitalą arba techninį nemokumą. Pakartotiniai pagalbos prašymai ir pirmesniuose skirsniuose išdėstytų bendrųjų principų nesilaikymas paprastai reikštų, kad reikia vykdyti tokį išsamų restruktūrizavimą.
- 55) Išsamaus restruktūrizavimo taip pat reikėtų, kai bankas bet kokių pavidalu jau yra gavęs valstybės pagalbą, kuri panaudojama nuostoliams padengti arba jų išvengti arba kuri bendrai paėmus viršija 2 % viso pagal riziką įvertinto banko turto, kartu tinkamai atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno pagalbos gavėjo padėtį ⁽³⁾.
- 56) Kalbant apie bet kokių reikiamų priemonių terminą gyvybingumui atkurti, bus atsižvelgiama į konkrečią atitinkamo banko padėtį ir bendrą bankų sektoriaus padėtį, pernelyg nevilkinant reikiamų pataisymų.

⁽¹⁾ Taip pat reikėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi taikytinų Institucijos valstybės pagalbos gairių *Finansų įstaigų kapitalo atkūrimas esant dabartinei finansų krizei* 40 dalyje išdėstytų kriterijų.

⁽²⁾ Bankams, kuriems jau suteikta valstybės pagalba ir kuriems jau taikomas restruktūrizavimo plano išpareigojimas, tokiame plane turėtų būti tinkamai atsižvelgta į naują pagalbą ir numatyti visi variantai nuo restruktūrizavimo iki tinkamo likvidavimo.

⁽³⁾ Šio punkto tikslais nereikia atsižvelgti į dalyvavimą patvirtintoje kredito garantijų programoje, kai garantija nebuvo panaudota nuostoliams padengti.

- 57) Trečia, reikėtų išnagrinėti būtinų kompensacinių priemonių mastą, remiantis konkurencijos iškraipymu, kurį lemia pagalba. Gali tekti sumažinti arba parduoti pelningus verslo padalinius ar pavaldžiąsias įmones arba išsipareigoti apriboti verslo plėtrą.
- 58) Bus laikoma, kad kompensacinių priemonių reikia tada, kai paramą gaunantis bankas nesilaiko pirmesnėse dalyse nurodytų sąlygų, visų pirma tų, kurios susijusios su informacijos atskleidimu, vertinimu, kainos nustatymu ir dalijimusi tenkančia našta.
- 59) Institucija įvertins reikiamų kompensacinių priemonių mastą, atsižvelgdama į savo atliktą konkurencijos iškraipymo, kurį lemia pagalba, vertinimą, visų pirma remdamasi šiais veiksniais: bendru pagalbos dydžiu, įskaitant garantijų ir kapitalo atkūrimo priemones; sumažėjusios vertės turto, kuriam skiriama paramos priemonė, dydžiu; su turtu susijusių nuostolių dalimi; bendru banko patikimumu; turto, kuriam suteikta parama, rizikos pobūdžiu; banko rizikos valdymo kokybe; mokumo koeficientų lygiu nesant pagalbos; pagalbą gaunančio banko padėtimi rinkoje ir konkurencijos iškraipymu dėl banko vykdomos veiklos rinkoje; taip pat pagalbos poveikiu bankų sektoriaus struktūrai.
7. **Baigiamoji nuostata**
- 60) Šis Valstybės pagalbos gairių skyrius taikomas nuo jo priėmimo dienos, atsižvelgiant į finansines ir ekonomines aplinkybes, dėl kurių reikėjo nedelsiant imtis veiksmų.
-

I PRIEDAS

EUROSISTEMOS PARAMOS BANKŲ TURTUI PRIEMONIŲ GAIRĖS

Eurosistema nustatė septynis pagrindinius paramos bankų turtui priemonių principus:

- *įstaigų tinkamumas*: parama turėtų būti teikiama tik įstaigų prašymu, o esant labai ribotoms galimybėms prioritetą gali būti teikiamas įstaigoms, kuriose didelė sumažėjusios vertės turto dalis,
- pakankamai plati reikalavimus paramai gauti atitinkančio turto apibrėžtis,
- *reikalavimus paramai gauti atitinkančio turto vertinimas* turi būti skaidrus ir geriausia, jei jis grindžiamas įvairiais metodais ir bendrais kriterijais, kuriuos nustatytų visos EEE valstybės remdamosi nepriklausomų trečiųjų šalių ekspertų nuomone, ir modelių, kuriuose būtų panaudoti mikroekonominiai duomenys tikėtinų nuostolių ekonominei vertei ir galimumui nustatyti, naudojimu, taip pat, kai rinkos vertę ypač sunku nustatyti arba kai padėtis tokia, kad reikia imtis skubių veiksmų, turto balansinės vertės sumažinimo naudojimu,
- reikiamas *dalijimosi rizika* laipsnis, kaip būtinas bet kokios schemos elementas, siekiant riboti valstybės išlaidas, suteikti tinkamų paskatų dalyvaujančioms įstaigoms ir užtikrinti joms vienodas sąlygas,
- pakankamai ilga paramos turtui schemų *trukmė*, jei įmanoma, ją derinant prie reikalavimus paramai gauti atitinkančio turto termino struktūros,
- *įstaigų valdymas*: jos turėtų toliau būti valdomos remiantis verslo principais, pirmenybę teikiant schemoms, kuriose numatomos aiškiai apibrėžtos pasitraukimo strategijos, ir
- valstybės paramos priemonių teikimas *priklausomai* nuo kokių nors išmatuojamų kriterijų, kaip antai įsipareigojimo toliau teikti kreditus siekiant deramai patenkinti paklausą remiantis komerciniais kriterijais.

2 PRIEDAS

Įvairūs įmanomi paramos turtui metodai ir patirtis naudojant „blogų banko“ sprendimus Jungtinėse Valstijose, Švedijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje

I. GALIMI METODAI

Iš principo svarstyti du turto, kuriam taikomos paramos priemonės, valdymo metodai:

- Pavienio banko arba viso bankų sektoriaus sumažėjusios vertės turto atskyrimas nuo gero turto. Gali būti svarstomi keli šio metodo variantai. Kiekvienam bankui galėtų būti sukurta turto valdymo įmonė („blogas bankas“ arba apsauga nuo rizikos), sumažėjusios vertės turtą perduodant atskiram juridiniam subjektui, kurio turtą toliau tvarkytų sunkumų patiriantis bankas arba atskiras subjektas, o galimus nuostolius dalytųsi „geras“ bankas ir valstybė. Alternatyviai valstybė galėtų sukurti atskirą instituciją (dažnai vadinamą jungtiniu banku (angl. *aggregator bank*) pavienių bankų arba viso bankų sektoriaus sumažėjusios vertės turtui supirkti, taip sudarant sąlygas bankams grįžti prie įprastos skolinimo veiklos, kad jie nebebūtų ap sunkinti turto nurašymo rizikos. Pagal šį metodą, prieš atskirdama bankų „gerą“ turtą nuo „blogo“, valstybė taip pat pirmą galėtų juos nacionalizuoti, perimdama kai kurių arba visų sektoriaus bankų kontrolę.
- Turto draudimo schema, pagal kurią bankai sumažėjusios vertės turtą išlaiko savo balanse, tačiau valstybė juos apdraudžia nuo nuostolių. Turto draudimo atveju sumažėjusios vertės turtas lieka bankų balanse ir yra valstybės apdraudžiamas nuo kai kurių arba visų nuostolių. Su turto draudimu susijęs konkretus klausimas – nustatyti tinkamą įmoką įvairiarūšiam ir sudėtingam turtui apdrausti, kuri iš principo turėtų parodyti tam tikrą apdrausto turto vertinimo ir rizikos charakteristikų derinį. Kitas klausimas – kai apdraustas turtas yra paskirstytas po daug bankų, o ne koncentruotas keliuose didesniuose bankuose, draudimo schemas techniškai sunku įgyvendinti. Galiausiai tai, kad apdraustas turtas lieka bankų balansuose, gali sudaryti sąlygas kilti interesų konfliktams ir pašalinti svarbų psichologinį poveikį, kylantį dėl aiškaus „gero“ banko atskyrimo nuo „blogo“ turto.

II. PATIRTIS SU „BLOGAIS BANKAIS“

Jungtinėse Valstijose 1989 m. sukurta valstybei priklausanti turto valdymo įmonė *Resolution Trust Corporation* (RTC). RTC pavesta likviduoti taupomųjų ir paskolų asociacijų, kurias Taupymo priežiūros biuras paskelbė nemokiomis dėl 1989–1992 m. taupymo ir paskolų krizės, turtą (daugiausia su nekilnojamoju turtu susijusį turtą, įskaitant hipotekos paskolas). RTC taip pat perėmė buvusio Federalinio būsto paskolų banko valdybos draudimo funkcijas. Nuo 1989 iki 1995 m. vidurio *Resolution Trust Corporation* uždarė arba kitaip likvidavo 747 hipotekos paskolų įmones, kurių bendras turtas siekė 394 mlrd. USD. 1995 m. jos funkcijos perduotos Federalinės indėlių draudimo korporacijos (angl. *Federal Deposit Insurance Corporation*) Taupomųjų asociacijų draudimo fondui (angl. *Savings Association Insurance Fund*). Apskaičiuota, kad iš viso išlaidos mokesčių mokėtojams 1995 m. siekė 124 mlrd. USD.

RTC veikė per vadinamąsias nuosavybės vertybinių popierių partnerystės programas. Į visas nuosavybės vertybinių popierių partnerystes buvo įtraukiamas privačiojo sektoriaus partneris, įgydavęs turto portfelio dalį. Kadangi RTC išlaikė turto portfelių nuosavybės dalį, ji užsitikrino dalį labai didelio investuotojų į akcijų portfelius gaunamo pelno. Be to, nuosavybės vertybinių popierių partnerystės buvo naudingos RTC dėl jų privačiojo sektoriaus partnerių valdymo ir likvidavimo veiksmų, ir ši struktūra padėjo užtikrinti paskatų, pranašesnių nei tos, kurios paprastai būdingos pagrindinio skolininko ir sutarties dalyvio santykiams, suderinimą. Įvairios nuosavybės vertybinių popierių partnerystės formos yra šios: *Multiple Investment Fund* (ribota ir atrankinė partnerystė, nenustatytas turto portfelis), *N-series and S-series Mortgage Trusts* (konkurencingas konkursas nustatytam turto portfeliui), *Land fund* (siekiama gauti naudos iš ilgesnio laikotarpio ekonomikos atsigavimo ir žemės vystymo) ir *JDC Partnership* (bendro partnerio atrinkimas vadinamojo „grožio konkurso“ būdu neužtikrintiems ar abejotinos vertės reikalavimams).

Švedijoje neveiksnioms finansų įstaigų paskoloms valdyti, kaip dalis 1992–1993 m. finansų krizės sprendimo politikos, sukurtos dvi bankų turto valdymo korporacijos – *Securum* ir *Retriva*. Sunkumų patiriančių bankų turtas padalytas į „gerą“ ir „blogą“, blogas turtas perduotas vienai iš turto valdymo korporacijų, daugiausia *Securum* (1). Svarbus Švedijos

(1) Žr. Bergström, Englund ir Thorell (2002 m.) bei Heikensten (1998 m. a ir b).

programos bruožas – reikalavimas bankams atskleisti visus numatomus paskolų nuostolius ir nekilnojamajam turtui bei kitam turtui priskirti realias vertes. Tuo tikslu Finansų priežiūros institucija sugriežtino galimų paskolų nuostolių nustatymo ir nekilnojamojo turto vertinimo taisykles. Siekdama, kad paramos prašančių bankų turimas nekilnojamasis turtas būtų vertinamas vienodai, Institucija sukūrė vertinimo tarybą, kurią sudarė nekilnojamojo turto ekspertai. Deramos kontrolės procedūromis turtui priskirta maža rinkos vertė iš esmės padėjo nustatyti apatinę turto vertės ribą. Kadangi rinkos dalyviai nesitikėjo, kad kaina galėtų nukristi žemiau šio lygio, prekyba išlaikyta⁽¹⁾. Ilgainiui dviejų bankų turto valdymo korporacijų veikla pasiteisino, nes biudžeto išlaidas, skirtas paremti finansų sistemą, daugiau ar mažiau kompensavo bankų turto valdymo korporacijų iš jų turimo turto likvidavimo gautos pajamos.

Prancūzijoje praėjusio amžiaus paskutinį dešimtmetį sukurta viešoji įstaiga, kuriai suteikta institucinė neribota valstybės garantija ir pavesta perimti ir likviduoti *Credit Lyonnais* blogą turtą. „Blogas bankas“ finansavo turto įsigijimą imdamas paskolą iš *Credit Lyonnais*. Taip sudarytos sąlygos pastarajam išvengti turto nuostolių įrašymo ir jis galėjo išlaisvinti kapitalą už atitinkamą pagal riziką įvertinto turto sumą, nes dėl valstybės garantijos paskolų „blogam bankui“ rizika siekė 0 %. Europos Komisija patvirtino blogo banko sukūrimą kaip restruktūrizavimo pagalbą. Šio modelio bruožai – sklandus „gero“ ir „blogo“ banko atskyrimas siekiant išvengti interesų konflikto ir „padėties pagerėjimo“ išlyga dėl valstybei tenkančio „gero“ banko pelno. Po kelerių metų bankas sėkmingai privatizuotas. Vis dėlto turto perdavimas „blogam bankui“ balansine verte apsaugojo akcininkus nuo atsakomybės už nuostolius ir lėmė dideles valstybės išlaidas.

Po poros metų Italijoje *Banco di Napoli*, esamiems akcininkams prisiėmus nuostolius ir išdui atkūrus kapitalą tokia apimtimi, kad bankas išgyventų, padalytas į „blogą banką“ ir „gerą banką“. *Banco di Napoli* finansavo „blogo banko“ diskontuoto, bet vis dar sumažėjusios vertės turto įsigijimą centrinio banko subsidijuojama paskola, kurią netiesiogiai garantavo išdas. „Išvalytas“ bankas po metų privatizuotas. Nei *Credit Lyonnais*, nei *Banco di Napoli* atveju išdas nepatyrė tiesioginių biudžeto išlaidų blogam turtui įsigyti, išskyrus išlaidas dėl kapitalo bankui suteikimo.

Neseniai Vokietija, spręsdama *Landesbanken* blogo turto problemą, pritaikė „blogo banko“ metodą lengvesne forma. *SachsenLB* atveju 17,5 mlrd. EUR vertės blogą turtą perkėlus į specialiosios paskirties įmonę, siekiant turtą išlaikyti iki termino, pagalbos gavėjas parduotas kaip veiklos tęstinumo principu veikianti įmonė. Buvęs savininkas, Saksonijos žemė, suteikė maždaug 17 % nominaliosios vertės garantiją nuo nuostolių, kurie, remiantis testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais, laikyti absoliučiai didžiausiais galimais nuostoliais (pagal pirminį scenarijų nuostoliai apskaičiuoti tik 2 %). Naujasis savininkas perėmė didžiąją dalį refinansavimo ir padengė likusią riziką. Bet kuriuo atveju laikyta, kad pagalbos suma pritaikyta blogiausiam scenarijui, apskaičiuotam maždaug 4 %. *WestLB* atveju 23 mlrd. EUR vertės turto portfelis perkeltas į specialiosios paskirties įmonę ir jam suteikta 5 mlrd. EUR vyriausybės garantija galimiems nuostoliams padengti ir apsaugoti balansą koreguojant turto vertę pagal TFAS. Tai *WestLB* sudarė sąlygas iš savo balanso pašalinti turtą veikiančius rinkos svyravimus. Valstybei sumokėtas 0,5 % garantijos mokestis. Apsauga nuo rizikos tebėra ir ji laikoma valstybės pagalba.

Šveicarijoje vyriausybė sukūrė naują fondą, į kurį UBS pervedė nelikvidaus turto portfelį, kurį prieš pervedimą įvertino trečioji šalis. Siekdama užtikrinti šio fondo finansavimą Šveicarija pirma UBS suteikė kapitalo (į UBS akcijas konvertuojamų vertybinių popierių pavidalu), kurį UBS iš karto nurašė ir pervedė į fondą. Likęs fondo finansavimas užtikrintas Šveicarijos nacionalinio banko paskola.

Praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio pabaigoje Čekijos bankai taikė labai laisvas skolinimo įmonėms sąlygas. Čekijos bankai labai smarkiai nuo to nukentėjo ir XX amžiaus pabaigoje vyriausybė turėjo jiems skirti finansinę paramą. Imtasi plataus užmojo veiksnių bankų balansams išvalyti siekiant sukurti veiksmingą bankų sektorių.

1991 m. vasario mėn. Čekijos vyriausybė sukūrė konsolidavimo banką (*Konsolidační banka*, KOB) iki 1991 m. susikauptiems blogoms paskoloms, tokioms kaip skolos, paveldėtos iš centriniu lygmeniu planuojamos ekonomikos laikotarpio, ypač susijusios su prekyba sovietinio bloko viduje, iš bankų sektoriaus perimti. 2001 m. rugsėjo mėn. specialusis bankas pakeistas į agentūrą, kuri irgi turėjo padengti blogas paskolas, susijusias su naujomis inovacinėmis paskolomis (ypač vadinamosiomis privatizavimo paskolomis, neveiksniomis paskolomis ir apgaulingomis paskolomis).

(1) Tai iš esmės skyrėsi nuo Japonijos vykdytos politikos, pagal kurią nustatyta per didelė blogo turto vertė ir dėl to nekilnojamojo turto rinka išaldyta maždaug dešimtmečiui.

Pradedant 1991 m. didesni bankai išvaduoti nuo blogų paskolų, o nuo 1994 m. dėmesys sutelktas į mažesnius bankus. Konkrečiai *Kreditní banka* žlugimas 1996 m. rugpjūčio mėn. ir vėliau iš dalies įvykęs masinis indėlių iš *Agrobanka* atsiėmimas sukėlė įtampą Čekijos bankų sistemoje. Dėl susijusių programų valstybės nuosavybės dalis bankų sektoriuje tik laikinai padidėjo 1995 m. ir dar kartą 1998 m. dėl *Agrobanka* licencijos panaikinimo. Apskritai valstybės dalis bankų sektoriuje padidėjo nuo 29 % 1994 m. iki 32 % 1995 m. pabaigoje.

Be to, 1997 m. patvirtina kita programa – stabilizavimo programa – mažiems bankams paremti. Jos esmė – pakeisti prastos kokybės turtą, kurio likvidumas siekia iki 110 % kiekvieno dalyvaujančio banko kapitalo, specialiosios paskirties įmonei *Česká finanční* perkant prastos kokybės turtą iš banko ir vėliau per 5–7 metus išperkant šio turto likutinę vertę. Programoje dalyvavo šeši bankai, tačiau penki bankai atmesti dėl to, kad neatitiko programos kriterijų ir vėliau nustojo vykdyti veiklą. Taigi, stabilizavimo programa nebuvo sėkminga ir buvo sustabdyta.

Iki 1998 m. pabaigos suteiktos 63 banko veiklos licencijos (60 iš jų iki 1994 m. pabaigos). 2000 m. rugsėjo mėn. pabaigoje veikė 41 bankas ir užsienio bankų filialas, 16 veikė specialiu režimu (8 buvo likviduojami, 8 taikoma bankroto procedūra), 4 susijungė su kitais bankais, o vieno užsienio banko licencija atšaukta, nes jis nepradėjo vykdyti veiklos. Iš 42 likusių įstaigų (įskaitant CKA) 15 buvo šalies viduje kontroliuojami bankai, o 27 – užsienio valstybių kontroliuojami bankai, įskaitant užsienio bankų pavaldžiąsias įmones ir filialus.

2000 m. gegužės mėn. įsigaliojo iš dalies pakeistas Bankroto ir susitarimo aktas ir Viešųjų aukcionų aktas, kuriais buvo siekiama paspartinti bankroto bylų nagrinėjimą ir subalansuoti kreditorių ir skolininkų teises, leidžiant specializuotoms įmonėms arba juridiniams subjektams būti patikėtiniams bankroto bylose ir suteikiant galimybę sutarti dėl neteisminio sprendimo.

3 PRIEDAS

Reikalavimus paramai gauti atitinkančio turto kategorijų (krepšelių) nustatymas ir pranešimas apie visą sumažėjusios vertės turtą ir visą banko verslo veiklą

I. REIKALAVIMUS PARAMAI GAUTI ATITINKANČIO TURTO KATEGORIJŲ (KREPŠELIŲ) NUSTATYMAS

Bankų sumažėjusios vertės turto krepšeliams nustatyti reikėtų naudoti bendrus kriterijus, grindžiamus kategorijomis, kurios jau naudojamos:

- 1) riziką ribojančiai atskaitomybei ir vertinimui (Bazelio susitarimo 3 ramstis = Direktyvos dėl kapitalui keliamų reikalavimų (CRD) XII priedas; FINREP ir COREP);
- 2) finansinei atskaitomybei ir vertinimui (visų pirma 39 TAS ir 7 TFAS);
- 3) specializuotoms *ad hoc* ataskaitoms kreditų krizės klausimu: TVF, Finansų stabilumo forumo (FSF), Roubini ir Europos bankininkystės priežiūros institucijų komiteto (CEBS) ataskaitoms dėl skaidrumo.

Naudojant esamos atskaitomybės ir vertės nustatymo kategorijų bendrus kriterijus turto krepšeliams nustatyti, bus galima:

- išvengti papildomos atskaitomybės naštos bankams,
- įvertinti pavienių bankų sumažėjusios vertės turto krepšelį remiantis EEE ir pasaulinio masto apskaičiavimais (kurie gali būti tinkami kuriuo nors metu nustatant ekonominę vertę), ir
- nustatyti objektyvius (patvirtintus) atskaitos taškus sumažėjusios vertės turtui įvertinti.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Institucija kaip pradinį tašką nustatant ekonominę vertę ir paramą sumažėjusios vertės turtui siūlo šiuos finansinio turto krepšelius:

1 lentelė

I. Struktūrizuoti finansiniai ir (arba) vertybiniais popieriais pakeisti produktai					
Produkto rūšis	Apskaitos kategorija	Schemos vertinimo pagrindas			Pastabos
		Rinkos vertė	Ekonominė vertė	Perdavimo vertė	
1	RMBS	FVPL / AFS (*)			Toliau skaidoma pagal: geografinę sritį, segmentų prioritetą, reitingą, ryšį su didesnės rizikos (angl. <i>sub-prime</i>) ar alternatyviais A vertybiniais popieriais (angl. <i>Alt-A</i>) arba kitu pagrindiniu turtu, terminą ir (arba) emisijos datą (angl. <i>vintage</i>), sumažinimus ir nurašymus.
2	CMBS	FVPL / AFS			
3	CDO	FVPL / AFS			
4	ABS	FVPL / AFS			
5	Įmonių skola	FVPL / AFS			
6	Kitos paskolos	FVPL / AFS			
			Iš viso		
II. Vertybiniais popieriais nepakeistos paskolos					
Produkto rūšis	Apskaitos kategorija	Schemos vertinimo pagrindas			Pastabos
		Išlaidos (**)	Ekonominė vertė	Perdavimo vertė	
7	Paskolos įmonėms	HTM/ L&R (*)	Išlaidos (**)		Toliau skaidoma pagal: geografinę sritį, sandorio šalies riziką (PD), kredito rizikos mažinimą (užstatą) ir termino struktūrą, sumažinimus ir nurašymus.
8	Paskolos būstui	HTM/ L&R	Išlaidos		
9	Kitos asmeninės paskolos	HTM/ L&R	Išlaidos		

Produkto rūšis	Apskaitos kategorija	Schemos vertinimo pagrindas			Pastabos
		Išlaidos (**)	Ekonominė vertė	Perdavimo vertė	
		Iš viso			

(*) FVPL = pelno (nuostolio) ataskaitoje pateikiama tikraja verte (angl. *Fair value through profit and loss*) = prekybos portfelis + pasirinkimo sandoris tikraja verte); AFS = galimas parduoti turtas (angl. *available for sale*), HTM = laikomas iki termino (angl. *held to maturity*), L&R = paskolos ir gautinos sumos (angl. *loans and receivables*).

(**) Išlaidos reiškia paskolų balansinę vertę atėmus vertės sumažėjimą.

II. VISIŠKAS SUMAŽĖJUSIOS VERTĖS TURTO IR SUSIJUSIOS VERSLO VEIKLOS ATSKLEIDIMAS

Kaip matyti iš 1 lentelės pastabų stulpelio, pateikiamą informaciją apie banko, kuriam taikytina paramos turtui priemonė, sumažėjusios vertės turtą šių turto krepšelių pagrindu reikėtų labiau detalizuoti.

Remiantis Europos bankininkystės priežiūros institucijų komiteto ⁽¹⁾ (EBPIK) pastebėta gerą patirtimi dėl neramumų finansų rinkoje paveiktos veiklos atskleidimo, informacija apie bankų veiklą, susijusią su sumažėjusios vertės turtu, kuri būtų įtraukta į 5.1 skirsnyje nurodytą gyvybingumo apžvalgą, galėtų būti struktūrizuota taip:

2 lentelė

EBPIK pastebėta geroji patirtis	Vyriausioji priežiūros institucijų grupė (VPIG), (angl. <i>Senior Supervisors Group, SSG</i>); Geriausia informacijos atskleidimo praktika
<p><i>Verslo modelis</i></p> <p>Verslo modelio (t. y. veiklos vykdymo priežasčių ir indėlio į vertės kūrimo procesą) ir, jei tinkama, bet kokių atliktų pakeitimų (pvz., dėl krizės) aprašymas.</p> <p>Strategijų ir tikslų aprašymas.</p> <p>Veiklos svarbos ir indėlio į verslą aprašymas (įskaitant kiekybinę analizę).</p> <p>Veiklos rūšių ir priemonių aprašymas, taip pat jų veikimo ir tinkamumo kriterijų, kuriuos produktai ir (arba) investicijos turi atitikti, aprašymas.</p> <p>Įstaigos vaidmens ir dalyvavimo apimties, t. y. išsipareigojimų ir prievolių, aprašymas.</p>	<p>Veikla (SPE) (*).</p> <p>Pozicijos pobūdis (rėmėjas, likvidumą ir (arba) kredito vertę didinantis subjektas) (SPE).</p> <p>Kokybinė politikos priemonės analizė (LF).</p>
<p><i>Rizika ir rizikos valdymas</i></p> <p>Su veikla ir priemonėmis susijusios rizikos pobūdžio ir apimties aprašymas.</p> <p>Su veikla susijusios rizikos valdymo praktikos ir nustatytų rizikai mažinti priimtų taisyklių priemonių trūkumų aprašymas.</p> <p>Esant dabartinei krizei ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas likvidumo rizikai.</p>	
<p><i>Krizės poveikis rezultatams</i></p> <p>Kokybinis ir kiekybinis rezultatų aprašymas, sutelkiant dėmesį į rezultatus poveikį darančius nuostolius (kai tinka) ir nurašymus.</p> <p>Nurašymų ir (arba) nuostolių išskaidymas pagal krizės paveiktus produktus ir priemones (CMBS, RMBS, CDO, ABS ir LBO toliau išskaidomi pagal įvairius kriterijus).</p> <p>Poveikį sukėlusius priežasčių ir veiksmų aprašymas.</p>	<p>Pozicijos pokytis, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, įskaitant pardavimą ir nurašymus (CMB/LF)</p>

(1) Šaltinis. EBPIK (Europos bankininkystės priežiūros institucijų komiteto) ataskaita dėl bankų skaidrumo teikiant informaciją apie pastarojo meto neramumų finansų rinkoje paveiktą veiklą ir produktus, 2008 m. birželio 18 d.

<p>EBPIK pastebėta geroji patirtis</p>	<p>Vyriausioji priežiūros institucijų grupė (VPIG), (angl. <i>Senior Supervisors Group, SSG</i>): Geriausia informacijos atskleidimo praktika</p>
<p>i) Poveikio atitinkamais laikotarpiais ir ii) likučių pelno (nuostolių) ataskaitoje prieš krizės poveikį ir po jo palyginimas.</p> <p>Realizuotų ir nerealizuotų sumų nurašymų atskyrimas.</p> <p>Krizės poveikio įmonės akcijų kainai aprašymas.</p> <p>Didžiausių nuostolių rizikos atskleidimas ir aprašymas, kaip įstaigos padėti galėtų paveikti tolesnis nuosmukis arba rinkos atsigavimas.</p> <p>Su nuosavais įsipareigojimais susijusių kreditų kainų skirtumo pokyčių poveikio rezultatams ir metodams, taikomiems nustatyti šį poveikį, atskleidimas.</p>	
<p><i>pozicijos lygiai ir rūšys</i></p> <p>Nominalioji vertė (arba amortizuota savikaina) ir laikotarpio pabaigos pozicijų tikroji vertė.</p> <p>Informacija apie kredito apsaugą (pvz., per kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsigėrimo sandorius) ir jo poveikį pozicijoms.</p> <p>Informacija apie produktų skaičių.</p> <p>Išsamus pozicijų atskleidimas, išskaidant pagal:</p> <ul style="list-style-type: none"> — segmentų prioriteto lygį, — kreditų kokybės lygį (pvz., reitingai, investiciniai reitingai, emisijos data), — geografinę kilmę, — ar pozicijos buvo inicijuotos, išsaugotos, išlaikomos ar nupirktos, — produkto charakteristikos, pvz.: reitingai, didesnės rizikos hipotekos paskolų dalis, diskonto normos, papildomo draudimo riba (angl. <i>attachment points</i>), kainų skirtumas, finansavimas, — pagrindinio turto charakteristikos, pvz.: emisijos data, paskolos ir užstato santykis, informacija apie turto arešto teisę, pagrindinio turto svertinė vidutinė trukmė, prielaidos, kaip greitai bus atliktas išankstinis mokėjimas, tikėtini kredito nuostoliai. <p>Pozicijų pokyčių atitinkamais atskaitiniais laikotarpiais grafikas ir pagrindinės priežastys (pardavimas, perleidimas, pirkimas ir kt.).</p> <p>Nekonsoliduotų pozicijų (arba kurios pripažintos krizės metu) analizė ir susijusios priežastys.</p> <p>Obligacijų draudėjų (angl. <i>monoline insurers</i>) pozicijos ir apdrausto turto kokybė:</p> <ul style="list-style-type: none"> — apdraustų pozicijų ir pirkto kredito apsaugos sumos nominalioji vertė (arba amortizuota savikaina), — laikotarpio pabaigos pozicijų bei susijusios kredito apsaugos tikroji vertė, — nurašymų ir nuostolių suma, išskirta į realizuotas ir nerealizuotas sumas, — pozicijų išskaidymas pagal reitingus arba sandorio šalį. 	<p>Įmonės dydis, palyginti su įmonės visa pozicija (SPE/CDO).</p> <p>Užstatas: rūšis, segmentai, kredito reitingas, sektorius, geografinis pasiskirstymas, vidutinis terminas, emisijos data (SPE/CDO/CMB/LF).</p> <p>Apsidraudimo sandoriai, įskaitant obligacijų draudėjo pozicijas, kitos sandorio šalys (CDO). Apsidraudimo sandorių šalių kreditingumas (CDO).</p> <p>Visos paskolos, RMBS, išvestinės finansinės priemonės, kita (O).</p> <p>Išsami informacija apie kredito kokybę (kaip antai kredito reitingas, paskolos ir užstato santykis, rezultatų įvertinimas) (O).</p> <p>Pozicijos pokytis, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, įskaitant pardavimus ir nurašymus (CMB/LF).</p> <p>Konsoliduotų ir nekonsoliduotų įmonių išskyrimas. Konsolidavimo priežastis (jei tinka) (SPE).</p> <p>Finansuojama pozicija ir nefinansuojami įsipareigojimai (LF).</p>

<p>EBPIK pastebėta geroji patirtis</p>	<p>Vyriausioji priežiūros institucijų grupė (VPIG), (angl. <i>Senior Supervisors Group, SSG</i>): Geriausia informacijos atskleidimo praktika</p>
<p><i>Apskaitos politika ir vertinimo klausimai</i></p> <p>Operacijų ir struktūrizuotų produktų klasifikavimas apskaitos tikslu ir susijęs apskaitos tvarkymas.</p> <p>SPS ir kitų įmonių (kaip antai kintamųjų palūkanų normų subjektai, angl. <i>Variable interest entity, VIE</i>) konsolidavimas ir jų suderinimas su antrinės būsto paskolų krizės paveiktais struktūrizuotais produktais.</p> <p>Išsamus finansinių priemonių tikrosios vertės atskleidimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — finansinės priemonės, kurioms taikoma tikroji vertė, — tikrosios vertės hierarchija (visų pozicijų, nustatytų tikrąja verte, išskaidymas pagal skirtingus tikrosios vertės hierarchijos lygius ir grynųjų pinigų ir išvestinių finansinių priemonių išskaidymas bei judėjimo tarp skirtingų lygių atskleidimas), — 1 dienos pelno tvarkymas (įskaitant kiekybinę informaciją), — tikrosios vertės pasirinkimas (įskaitant jos naudojimo sąlygas) ir susijusių sumų (su atitinkamais išskaidymais) naudojimas. <p>Informacijos apie modeliavimo metodus, naudojamus finansinių priemonių vertinimui, atskleidimas, įskaitant:</p> <ul style="list-style-type: none"> — modeliavimo metodų ir priemonių, kurioms jie taikomi, aprašymą, — vertinimo procesų (įskaitant visų pirma prielaidų ir duomenų, kuriais jie grindžiami) aprašymą, — koregavimų, taikomų parodyti modelio riziką ir kitus vertinimo neaiškumus, rūšių, — tikrosios vertės jautrumo, ir — nepalankiausių sąlygų scenarijų. 	<p>Vertinimo metodikos ir pirminiai veiksniai (CDO).</p> <p>Konkrečių sandorio šalių kredito vertinimo koregavimas (CDO).</p> <p>Vertinimo jautrumas pagrindinių prielaidų ir duomenų pokyčiams (CDO).</p>
<p><i>Kiti atskleidimo aspektai</i></p> <p>Atskleidimo politikos ir principų, naudojamų atskleidimui ir finansinei atskaitomybei, aprašymas.</p>	
<p><i>Pateikimo klausimai</i></p> <p>Kiek įmanoma, reikiama informacija, būtina suprasti, kiek įstaiga susijusi su tam tikra veikla, turi būti pateikta vienoje vietoje.</p> <p>Kai informacija pateikiama keliuose dalyse arba šaltiniuose, turi būti pateiktos aiškios abipusės nuorodos, kad suinteresuotas skaitytojas galėtų pereiti iš vieno šaltinio į kitą.</p> <p>Pateikiamą dėstomąją informaciją kiek įmanoma turėtų papildyti aiškinamosios lentelės ir apžvalgos, kad informacija būtų aiškesnė.</p> <p>Įstaigos turėtų užtikrinti, kad kartu su sudėtingoms finansinėms priemonėms ir operacijoms aprašyti vartojama terminija būtų pateikiami aiškūs ir reikiami paaiškinimai.</p>	
<p>(*) VPIG ataskaitoje kiekviena charakteristika susijusi su: SPE – tam tikra SPS (specialiosios paskirties subjekto, angl. <i>Special Purpose Entity</i>) rūšimi arba su visais SPS kartu (specialiosios paskirties subjektais apskritai), LF – finansavimu panaudojant skolintas lėšas (angl. <i>Leveraged Finance</i>), CMB – komerciniai hipoteka užtikrintais vertybiniais popieriais (angl. <i>Commercial Mortgage-Backed Securities</i>), O – kitomis didesnės rizikos ir alternatyvių A vertybinių popierių pozicijomis (angl. <i>Other sub-prime and Alt-A Exposures</i>), CDO – užstatu užtikrintais skoliniais išpareigojimais (angl. <i>Collateralised Debt Obligations</i>).</p>	

4 PRIEDAS

VERTINIMO IR KAINOS NUSTATYMO PRINCIPAI IR PROCESAI

I. Vertinimo metodika ir procedūra

Priemonių vykdymo tikslu turtas turėtų būti klasifikuojamas remiantis 3 priedo 1 ir 2 aiškinamosiomis lentelėmis.

Realiosios ekonominės vertės, kaip apibrėžta šiame Institucijos valstybės pagalbos gairių skyriuje, nustatymas (žr. 5.5 skirsnį) turėtų būti grindžiamas stebėjimų pagrindu gautais rinkos duomenimis ir realiomis bei atsargiomis būsimų pinigų srautų prielaidomis.

Dėl reikalavimus atitinkančiam turtui taikytino vertinimo metodo turėtų būti sutarta EEE lygmeniu ir jis galėtų įvairuoti atsižvelgiant į konkretų turtą ar turto krepšelius. Kai įmanoma, turto vertė reguliariais intervalais turėtų būti iš naujo įvertinama visu turto gyvavimo laiku.

Praityje daugiau ar mažiau sėkmingai taikyti keli vertinimo variantai. Paprastų atvirkštinio aukciono procedūrų nauda pasitvirtino tais turto kategorijų atvejais, kai rinkos vertė yra pakankamai aiški. Vis dėlto šis metodas nepasiteisino nustatant sudėtingesnio turto Jungtinėse Valstijose kainą. Sudėtingesnės aukciono procedūros yra labiau pritaikytos, kai rinkos vertė nėra tokia aiški ir kai reikalingas tikslesnis kiekvieno turto kainos nustatymo metodas. Deja, nėra taip paprasta šiuos metodus sukurti. Alternatyvų sudėtingiems turto modelių grindžiamiems apskaičiavimams trūkumas – jie yra priklausomi nuo pagrindinių prielaidų⁽¹⁾.

Pasirenkant variantą taikyti vienodą vertinimą mažesne nei rinkos verte visam sudėtingam turtui, supaprastinamas bendras vertinimo procesas, tačiau dėl to atskiro turto kainos nustatymas tampa ne toks tikslus. Centriniai bankai turi didelę patirtį, susijusią su galimais kriterijais ir parametrais dėl refinansavimui įkeičiamo turto, kuria būtų galima pasinaudoti.

Nelygu pasirinkto modelio vertinimas, procesas ir ypač būsimų nuostolių galimybės įvertinimas turėtų būti pagrįstas kruopščiu testavimu nepalankiausiomis sąlygomis laikantis užsitęsusio pasaulinio nuosmukio scenarijaus.

Vertinimas turi būti grindžiamas tarptautiniu mastu pripažintais standartais ir gairėmis. EEE lygmeniu sutarta ir nuosekliai EEE valstybių taikoma bendra vertinimo metodika galėtų gerokai sumažinti susirūpinimą, kad dėl galimai didelio skirtingų vertinimo sistemų poveikio galėtų kilti pavojus vienodų sąlygų užtikrinimui. Vertindama EEE valstybių pateiktus paramos turtui priemonių įvertinimo metodus, Institucija iš principo gali konsultuotis su vertinimo ekspertais⁽²⁾.

II. Valstybės paramos kainos nustatymas vertinimo pagrindu

Turto vertinimas turi būti atskirtas nuo paramos priemonės kainos nustatymo. Perkant arba draudžiant remiantis nustatyta dabartine rinkos verte arba realiąja ekonomine verte, atsižvelgiant į būsimų pinigų srautų prognozes laikantis išlaikymo iki termino principo, praktiškai dažnai būtų viršijamos dabartinės paramą gaunančių bankų galimybės dalytis našta⁽³⁾. Kainos nustatymas turi būti paremtas perdavimo verte, kuri turėtų būti kuo artimesnė nustatyta realiajai ekonominei vertei. Be pranašumo, palyginti su dabartine rinkos verte, taigi, ir su valstybės pagalba, kainos nustatymas realiosios ekonominės vertės pagrindu gali būti laikomas kaip atsveriantis pernelyg didelius esamus rinkos iškraipymus, paskatintus dabartinės krizės sąlygų, dėl kurių pablogėjo padėtis kai kuriose rinkose arba jos išvis žlugo. Kuo didesnis perdavimo vertės skirtumas nuo realiosios ekonominės vertės, taigi, ir pagalbos sumos, tuo didesnis taisomųjų priemonių, siekiant užtikrinti tikslų kainos nustatymą bėgant laikui (pavyzdžiui, taikant „padėties pagerėjimo“ išlygas (angl. *better fortune clauses*)), ir išsamesnio restruktūrizavimo poreikis. Leistinas nuokrypis nuo vertinimo rezultato turėtų būti labiau apribotas turtui, kurio vertė gali būti nustatyta patikimų rinkos duomenų pagrindu, nei turtui, kurio rinka yra nelikvidi. Jei nesilaikoma šių principų, tai yra aiškus ženklas, kad yra didelio masto restruktūrizavimo ir kompensacinių priemonių, o gal net ir tinkamo likvidavimo poreikis.

Bet kuriuo atveju į nustatomą paramos turtui kainą turi būti įtrauktas atlygis valstybei, kuriame būtų tinkamai atsižvelgiama į būsimų nuostolių, viršijančių tuos, kurie numatyti nustatant realiąją ekonominę vertę, riziką, taip pat į bet kokią papildomą riziką, kuri kyla dėl aukštesnės už realiąją ekonominę vertę perdavimo kainos.

⁽¹⁾ Bet kuriuo atveju aukcionas būtų įmanomas tik vienerūšių turto klasių atveju ir kai yra pakankamai galimų pardavėjų. Be to, reikėtų taikyti rezervo kainą siekiant užtikrinti valstybės interesų apsaugą ir lėšų susigrąžinimo mechanizmą, jei galutiniai nuostoliai viršytų rezervo kainą, kad būtų užtikrintas pakankamas paramą gaunančio banko indėlis. Siekiant tokius mechanizmus įvertinti, reikės pateikti lyginamuosius scenarijus su alternatyviomis garantijų ir (arba) pirkimo schemomis, įskaitant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, siekiant užtikrinti jų finansinį atitikimą pasaulio mastu.

⁽²⁾ Institucija remsis tokių vertinimo ekspertų nuomone taip, kaip ir kitose valstybės pagalbos bylose, kai ji turi galimybę remtis išorės ekspertais.

⁽³⁾ Žr. šių gairių 5.2 skirsnį.

Toks atlygis gali būti užtikrintas nustatant pakankamai už realiąją ekonominę vertę mažesnę turto perdavimo kainą, taip atitinkamos priemonės forma numatant reikiamą kompensaciją už riziką arba nustatant atitinkamą garantijos mokesį.

Siekiant nustatyti reikiamą tikslinę grąžą būtų galima vadovautis tokio dydžio atlygiu, kuris būtų reikalingas kapitalo atkūrimo priemonėms, atsižvelgiant į siūlomos paramos turtui poveikį kapitalui. Tai turėtų būti daroma laikantis Institucijos valstybės pagalbos gairių skyriaus dėl bankų kapitalo atkūrimo nuostatų, kartu atsižvelgiant į specialius paramos turtui priemonių bruožus ir ypač į faktą, kad jos gali būti susijusios su didesne pozicija nei kapitalo injekcijos ⁽¹⁾.

Į kainos nustatymo sistemą taip pat galėtų būti įtraukti bankų akcijų varantai, kurių vertė būtų lygi turto vertei (tai reikėtų, kad dėl didesnės sumokėtos kainos būtų įgyjama didesnė akcinio kapitalo dalis). Vienas iš tokių kainos nustatymo sistemos modelių galėtų būti turto pirkimo scenarijus, pagal kurį tokie varantai bus grąžinti bankui, kai tik „blogas bankas“ parduos turtą ir jei jis gavo reikiamą tikslinę grąžą. Jei iš turto tokios grąžos negaunama, bankas turėtų mokėti skirtumą grynaisiais pinigais tikslinei grąžai pasiekti. Jei bankas nemoka grynaisiais pinigais, valstybė parduotų varantus, kad pasiektų tikslinę grąžą.

Turto garantijos scenarijuje garantijos mokeskis galėtų būti mokamas nustatyto termino akcijomis su kaupiamuoju dividendu – tai atitiktų tikslinę grąžą. Jei garantija turėtų būti panaudota, ELPA valstybė galėtų panaudoti varantus įsigyti akcijoms, kurių vertė atitiktų garantijos dengiamas sumas.

Bet kokia kainos nustatymo sistema turėtų užtikrinti, kad bendras paramą gaunančių bankų indėlis sumažintų valstybės įsikišimo apimtį iki mažiausios būtinos.

⁽¹⁾ Turto garantijos scenarijuje taip pat reikėtų atsižvelgti, kad, skirtingai nei kapitalo atkūrimo priemonių atveju, likvidumo nesuteikiama.

5 PRIEDAS

VALSTYBĖS PAGALBOS PROCEDŪRA

ELPA valstybės, pranešančios apie paramos turtui priemones, Institucijai turi pateikti visapusiškos ir išsamios informacijos apie visus viešųjų paramos priemonių įvertinimui pagal valstybės pagalbos taisyklės svarbius aspektus, išdėstytus šiame Valstybės pagalbos gairių skyriuje ⁽¹⁾. Ši informacija visų pirma apima detalią vertinimo metodikos ir jos numatomo įgyvendinimo, dalyvaujant nepriklausomiems trečiųjų šalių ekspertams, aprašymą ⁽²⁾. Institucija suteiks patvirtinimą 6 mėnesių laikotarpiui su sąlyga, kad kiekviena paramą gaunanti įstaiga išsipareigos per 3 mėnesius nuo jos priėmimo į paramos turtui programą pateikti arba restruktūrizavimo planą, arba gyvybingumo apžvalgą.

Kai pagalba bankui suteikiama kaip individuali priemonė arba pagal patvirtintą paramos turtui schemą, ELPA valstybė pateikia Institucijai (vėliausiai individualiame pranešime apie restruktūrizavimo planą arba gyvybingumo apžvalgą) išsamią informaciją apie turtą, kuriam taikoma priemonė, ir jo vertinimą individualios pagalbos suteikimo metu, taip pat paliudytus ir patvirtintus turto, kuriam taikoma paramos priemonė, vertės sumažėjimo atskleidimo rezultatus ⁽³⁾. Visa banko veiklos ir balanso apžvalga turėtų būti pateikta kuo greičiau, kad būtų galima pradėti tinkamo restruktūrizavimo pobūdžio ir apimties aptarimą, gerokai prieš oficialaus restruktūrizavimo plano pateikimą, siekiant paspartinti šį procesą ir kuo greičiau suteikti aiškumą ir teisinį tikrumą.

Bankai, kuriems jau suteikta kitų formų valstybės pagalba, nesvarbu kokia: patvirtinta garantija, apsikaitimo turtu sandoriai, kapitalo atkūrimo schema ar individualios priemonės, apie bet kokią pagalbą, suteiktą pagal paramos turtui schemą, pirma turi pranešti pagal esamus pranešimo išsipareigojimus, kad Institucija turėtų visą informaciją apie įvairias valstybės pagalbos priemones, kurios skiriamos atskiram pagalbos gavėjui, ir galėtų geriau įvertinti ankstesnių priemonių efektyvumą ir ELPA valstybės visuotiniame vertinime siūlomą indelį.

Institucija iš naujo įvertins pagalbą, suteiktą pagal laikiną patvirtinimą, atsižvelgdama į siūlomo restruktūrizavimo ir taisomųjų priemonių tinkamumą ⁽⁴⁾, ir naujame sprendime pareišk poziciją dėl jos suderinamumo ilgesniam nei 6 mėn. laikotarpiui.

ELPA valstybės taip pat turi kas šešis mėnesius pateikti Institucijai paramos turtui programų veikimo ir bankų restruktūrizavimo planų raidos ataskaitą. Kai ELPA valstybei jau taikomas kitų pagalbos bankams rūšių ataskaitų teikimo reikalavimas, kartu su tokia ataskaita turi būti teikiama reikiama informacija apie paramos turtui priemones ir bankų restruktūrizavimo planus.

⁽¹⁾ Rekomenduojama susisiekti su Institucija prieš pranešimą.

⁽²⁾ Žr. 5.5 skirsnį ir 4 priedą.

⁽³⁾ Priežiūros institucijos vadovas turi pateikti raštą, paliudijantį išsamius rezultatus.

⁽⁴⁾ Kad palengvintų ELPA valstybių ir Institucijos darbą, Institucija pranešimus dėl panašių restruktūrizavimo ir (arba) likvidavimo atvejų galės nagrinėti kartu. Institucija gali nuspręsti, kad nereikia pateikti plano, jei jis susijęs tik su įstaigos likvidavimu arba jeigu įstaigos dydis nereikšmingas.

KLAIDŲ IŠTAISYMAS

2010 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1261/2010, kuriuo tam tikriems importuojamiems Indijos kilmės nerūdijančio plieno strypams nustatomas laikinasis kompensacinis mokestis, klaidų ištaisymas

(Europos Sąjungos oficialusis leidinys L 343, 2010 m. gruodžio 29 d.)

1. 74 puslapyje 1 straipsnyje pateikta lentelė turėtų būti pakeista tokia lentele:

„Bendrovė	Muitas (%)	Papildomas TARIC kodas
Chandan Steel Ltd., Mumbajus	3,4	B002
Venus Wire Industries Pvt. Ltd, Mumbajus, Precision Metals, Mumbajus, Hindustan Inox Ltd., Mumbajus, Sieves Manufacturer India Pvt. Ltd., Mumbajus	3,3	B003
Viraj Profiles Vpl. Ltd., Thane	4,3	B004
Priede išvardytoms bendrovėms	4,0	B005
Visoms kitoms bendrovėms	4,3	B999“

2. 75 puslapis, lentelės pavadinimas:

yra: „Papildomas TARIC kodas AXXX“,

turi būti: „Papildomas TARIC kodas B005“.

2011 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT